

DE KORHAAAN

Jaargang 35, Nummer 4 - September 2001

IN DIT NUMMER:

Ekster vogel van het jaar 2002

Licht en voedergedrag van koolmezen

Gestreepte strandloper in de Bovenmeent

De Korhaan

Verenigingsorgaan van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.
Verschijnt 5x per jaar.

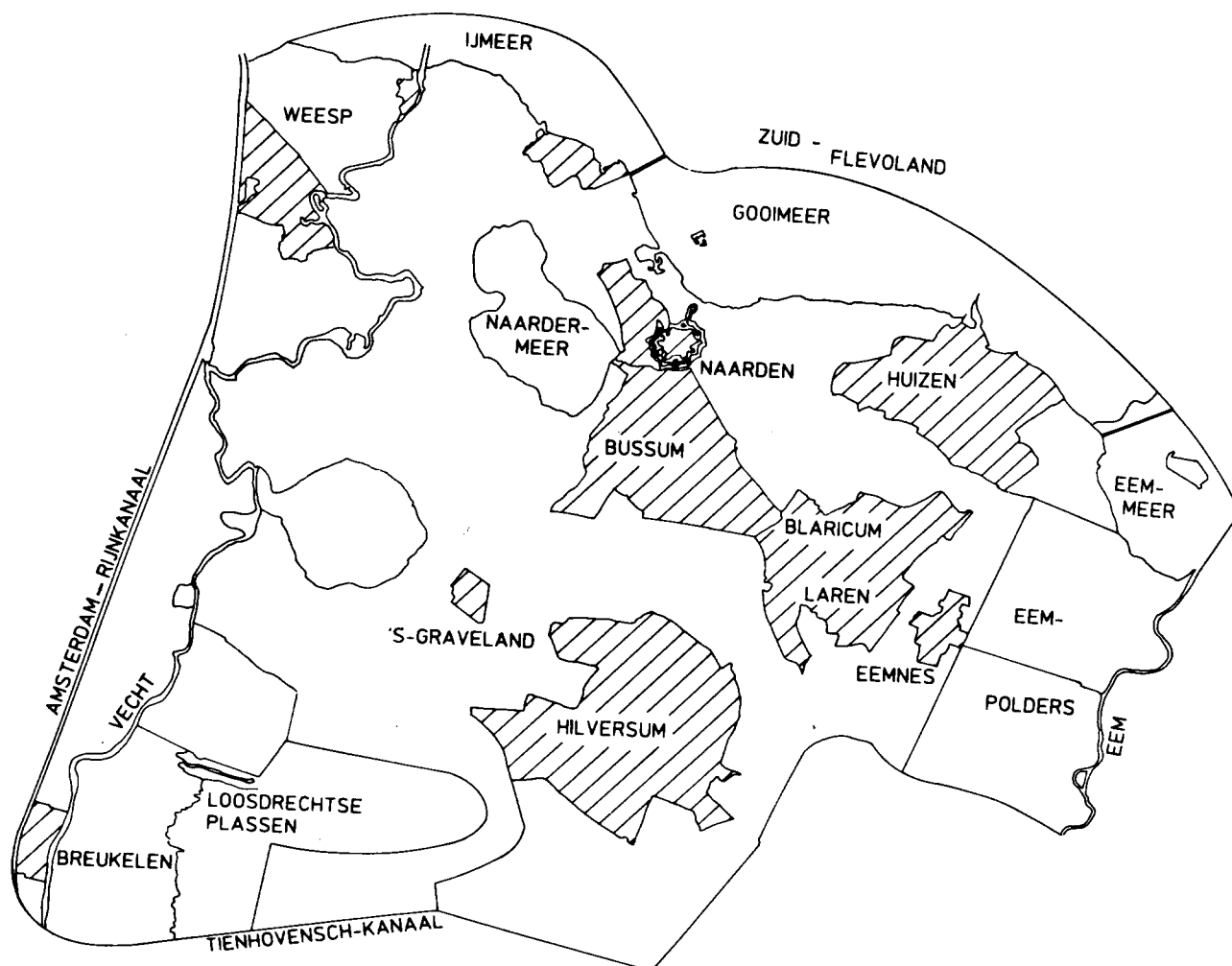
Redactie : Wim Duurland (wduurland@hetnet.nl)
Willem-Jan Hoeffnagel (w.j.a.hoeffnagel@hccnet.nl)
Ruud Willemstein

Redactieadres : Menno Simonsz hof 84 1216 LM Hilversum 035-6217222
Verzending Korhaan : Bep Dwars-Van Achterbergh
Flamingohof 1 1221 LK Hilversum 035-6850627

Foto omslag : Jos Korenromp / Het Vogeljaar

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redactie.
De redactie behoudt zich het recht voor artikelen voor plaatsing te weigeren.
De auteurs zijn zelf voor de inhoud van hun artikelen verantwoordelijk.

Inleveren kopij: uiterlijk 1 februari 2001 1 april 15 juni ISSN: 0929-8762
1 september 15 november

Het werkgebied van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken

Inhoud

Van de voorzitter	90
"Oh, bent u het"	90
Krassen van een Gooise kijker	91
Het Eemland	92
Opnieuw getrepte strandloper in de Bovenmeent	93
Ooievaars op afval	94
Reünie Spanje voorjaar 2001, voorbereiding Polen voorjaar 2002	95
Vogel van 't jaar 2002: De Ekster	96
Licht en het voedergedrag van koolmezen	97
De Extremadura: Grote trap en kleine trap	100
What's in a name?	102
Openbare jubileumactiviteiten van de Vogelwerkgroep Zuidkennemerland	103
Als toetje enkele paapjes	104
Restauratie vesting Naarden: excursie rond een enveloppe	106
Duikers	107
Jeugdcurso van vogels kijken	108
Cursus vogels herkennen	108
Programma	109
Ontvangen Literatuur	110
Mutaties ledenbestand	111
Veldwaarnemingen	112
Kor Haan	115

Van de voorzitter

Er is reeds eerder in een stukje van het bestuur opgemerkt dat wij ons zorgen maken over het verdwijnen van veel groen in vil-lawijken, met name in het noordelijk deel van het Gooi, dat altijd een gevarieerd, groen gebied is. Het is de bedoeling dat wij aan dit verschijnsel meer aandacht zullen gaan besteden en zonodig ook wat actiever reageren bij bedreigingen. Ook op grotere schaal zijn er steeds verdergaande bedreigingen, zoals de grote druk die er is op het aanleggen van wegen dwars door de heidegebieden, plannen voor huizenbouw, zoals bij Anna's Hoeve en plannen voor industrieterreinen. Om in

de toekomst nog wat natuur over te houden, is het belangrijk dat wat er nu nog is beter beschermd wordt. Terecht zetten organisaties als het GNR en diverse andere natuurbeschermingsorganisaties zich daarvoor in. Ook op de vogelwerkgroep wordt regelmatig een beroep gedaan om mee te doen, maar door gebrek aan menskracht moeten wij ons daarbij in veel gevallen beperken tot het ondersteunen van de acties van anderen, zoals bijvoorbeeld Leefmilieu.

Om het kwaliteitsverlies van natuurgebieden en de versnippering nog enigszins tegen te kunnen houden is het van groot be-

lang om de samenhang tussen de versnipperde resten natuur te bewaren. Wat dat betreft is het streven van GNR naar een ecoduct en voor een betere beschermde status van de Gooise natuurgebieden belangrijk. Ook het SMF spant zich in voor een betere integratie en is onder andere betrokken bij het overleg over een Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug. Onlangs heeft zij ook gepleit voor versterking van verbindingszones in het Vecht- en Plassengebied.

Carla, haar partner Orkie en haar kauwenpleegkinderen

Carla Holzenspies

“Oh, bent u het!”

Orkie was een der tamme zwarte kraaien, die zijn baas niet meer kon terugvinden en door een vogelvriend bij me werd afgeleverd. Hij zag er gezond en glanzend uit. Bovendien was hij uiterst vriendelijk in de omgang. Hij besloot direct mij als partner te accepteren en liet dat weten door een nadrukkelijk “war war war” te laten horen, waarbij hij telkens bij ieder ‘war’ een buiging maakte. Ik accepteerde zijn aanzoek door op dezelfde wijze te antwoorden. Van nu af aan waren we partners.

Als ik naar het dorp fietste om boodschappen te doen vloog Orkie boven mijn hoofd mee. In een boom gezeten wachtte hij geduldig totdat ik weer tevoorschijn kwam, liet zijn groet horen en escorteerde me weer naar huis.

In die tijd had ik nog twee tekels, die een paar keer per dag op de hei werden uitgelaten. Orkie was dan natuurlijk ook van de partij. Hij vloog een eind vooruit, ging in een den zitten wachten tot we aankwamen en begroette me dan uitbundig met een “war war war”. Als trouwe kraaienpartner beantwoordde ik zijn begroeting met dezelfde klanken, daarbij telkens vooroverbuigend zoals het een echte kraai betaamde. Er kwamen tijdens die wandelingen wel eens mensen langs, die de aanwezigheid van de kraai daar boven in die takken niet opviel, maar des te meer verbaasd en daarna ontzet waren over het gedrag dat ik vertoonde. Overhaast nam men dan de benen, in de veronderstelling verkerende hier met een gek te doen te hebben,

die misschien nog wel gevaarlijk was ook!

Min of meer hetzelfde overkwam me toen ik naar het dorp fietste en ik onderweg begroet werd door een van mijn kauwenpleegkinderen, die langs kwam vliegen. “Kâh”, liet de kauw beleefd weten, waarop ik met “kâh” antwoordde. Zo begroeten kauwen elkaar die kennissen zijn.

Een oude Huizer, die me even later inhaalde, bekeek me aandachtig. Opgelucht zei hij: “Oh, bent u het!”. Gerustgesteld vervolgde hij zijn weg. Het was dat gekke vogelmens uit de buitenwijk. Vele keren vloog Orkie met me mee, totdat hij ten slachtoffer viel aan het nog wel eens voorbij jakkerende verkeer. Maar nog altijd komen er kauwen langs, die me beleefd groeten.

Krassen van een Gooise kijker

Jaren geleden is een schrijflijster (Turdus scripsi) op de zandbult die wij het Gooi noemen actief geweest. Dit familielid van mij heeft indertijd helaas het steeds vruchtbaarder wordende biotoop verlaten. Ik heb zijn plaats ingenomen. Penlijster (Turdus penna) is mijn naam.

Reddingsacties

In de natuur is het een voortdurend geboren worden en sterven, eten en gegeten worden. Als het subtiele evenwicht daartussen niet verstoord is, zijn dieren en zeker vogels heel goed in staat zich zelf in stand te houden. Toch wordt er door mensen heel wat afgetroeteld. Dierenambulances rijden in het broedseizoen bij vogelasielen af en aan met ladingen jonge merels en het (bij)voeren heeft zelfs buiten het winterseizoen een hoge vlucht genomen. Wie mocht denken hierdoor vogelpopulaties van de ondergang te redden heeft het mis. Alleen goed voorbereide en zorgvuldig begeleide projecten, waarbij alle voors en tegens zijn afgewogen, hebben nogal eens succes. Goedbedoelde reddingsacties halen in het algemeen, behalve voor de betreffende individuen, niets uit. Toe- of afname, verdwijnen of uitsterven worden bepaald door een complex aantal mechanismen. Herintroductie, ondersteuning of verzorging bijvoorbeeld heeft er in veel gevallen toe geleid dat imprint plaatsvond en de betreffende dieren een mensafhankelijk gedrag gingen vertonen. De jaarlijkse berichten dat 'kraaien' - kauwen dus - mensen aanvalen, zijn een typisch voorbeeld van vogels die in mensenhanden zijn geweest en zo om aandacht vragen. Zin of onzin, toch zal er niemand zijn, ook uw scribent niet, die vogels letterlijk in de kou zal laten staan. De hulpacties kunnen komische taferelen opleveren. Gert-Jan

zag in de jaren zestig een uitgeputte en daardoor zielige buizerd zitten en rustte niet voordat hij het dier te pakken had. Zijn ouders waren, toen zij na het weekeinde thuiskwamen, niet blij een koelkast zonder biefstuk aan te treffen. Bovendien vertoonde de kokosmat verdachte kale plekken. Vlees en vezels waren samen gevoerd om de buizerd braakballen te kunnen laten produceren. Wonderwel overleefde het beest dit vreemde menu, al kreeg hij de dagen erna, uiteraard mede onder druk van de ouders, een ander voedselpakket.

Dat sommige vogels iets met schoorstenen hebben is algemeen bekend. In schoorstenen nestelende kauwen zijn een verschijnsel waar niemand blij mee is. De kauwen weten zich daar tenminste in te redden. Een spreeuw kon dat niet, kudelde naar beneden en kwam op de schoorsteenklep terecht. Paniek in de tent! De bewoners belden de vogelwerkgroep,

Haarlemmer olie voor mensen die problemen met vogels hebben. Na enig gerommel aan de klep en met een groot vissersschepnet onder de pijp in de open haard, tuimelde spreeuw-mans in het net. Gelukkig maar, want een met roet besmeurde spreeuw in paniek rondvliegend in een interieur is geen pretje. Op een wat andere wijze werd op een late zondagavond een houtduif bevrijd. Door de aparte bouw van de open haard was het moeilijk manoeuvreren met het schepnet, bovendien bleef de duif halsstarrig boven op de klep zitten. De heer des huizes moest met een groot plastic zeil komen assisteren. De vogelwerkgroepman kroop daarna achter het zeil en wist de duif van zijn zitplaats te plukken. Resultaat: een deels zwarte bevrijder en een broodmagere houtduif. Later bleek dat de bewoners al een week eerder, voor zij korte tijd op vakantie gingen, gerommel in de schoorsteen hadden gehoord. Bij terugkomst was dat er nog en vermoedden zij dat er een vogel in zat. De redding kwam net op tijd. Met voer en water werd de vogel opgelapt en vloog enige dagen later weer rond.

Biologisch gezien mogen reddingsacties in het algemeen gefruitsel in de marge zijn, zij geven wel veel voldoening. Vooral in het laatste geval: dat leverde een fles goede Franse wijn op.

PENLIJSTER

Het Eemland

Eemland, waar de Eempolders deel van uitmaken, is met zijn grote oppervlakte aan grasland een belangrijk weidevogelgebied. Als gevolg van de toenemende intensivering van de vee- teelt en het uitvoeren van het landinrichtingproject dat inmiddels vrijwel is afgerond is er veel veranderd in het gebied. Er zijn een aantal nieuwe boerderijen gebouwd en het traditionele melken met mobiele melkstallen is grotendeels verdrongen door het toepassen van moderne loopstallen met vaste melkinrichtingen. Als gevolg daarvan grazen de koeien van de meeste bedrijven nu op vaste percelen in de omgeving van de loopstallen en worden niet meer, zoals in het verleden, regelmatig overgebracht en gerouleerd over de verspreid liggende percelen. Ook is er, mede als gevolg van de modernere methode, op diverse plaatsen grasland omgezet in maisakkers en is het peil van het water in de polder omlaag gebracht. Dergelijke veranderingen hebben gevolgen voor vogels, met name voor soorten die afhankelijk zijn van het broeden en het voedsel zoeken in graslanden. Om deze vogels betere kansen te bieden is er totaal circa 500 ha reservaatgebied ingericht. Deze reservaatgebieden worden beheerd door Natuurmonumenten. Onder andere door het instellen van een hoger waterpeil en door met de gebruikers van de grond afspraken te maken, bijvoorbeeld over het tijdstip van maaien, wordt getracht de omstandigheden voor weidevogels te optimaliseren. Omdat soorten als kemphaan en tureluur graag in hoog gras broeden, worden sommige percelen laat in het voorjaar gemaaid. Het vee komt pas daarna in het

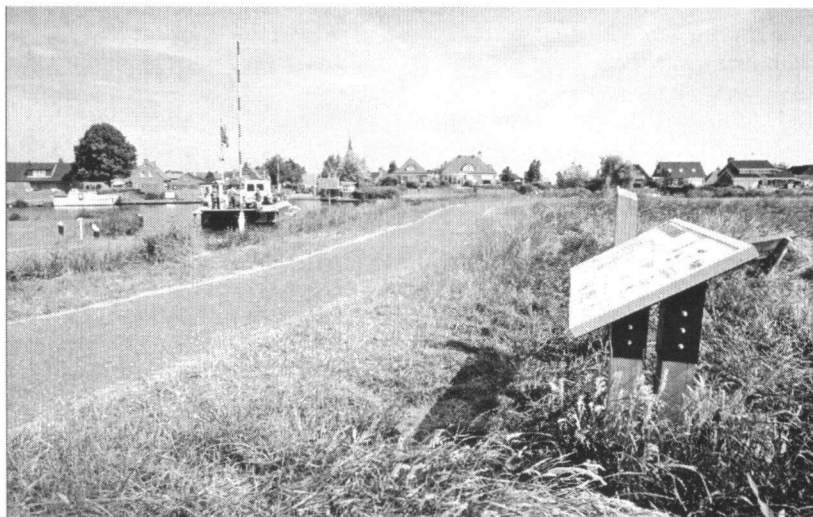
land, zodat vertrapping van nesten wordt voorkomen. Andere delen van het grasland worden al vanaf het voorjaar begraasd. Het kortere gras in die gebieden zorgt samen met een drassige bodem voor voldoende voedsel dat zichtbaar is of zich vlak onder de oppervlakte bevindt. Van dit soort gebieden profiteren bijvoorbeeld Kieviten. Bij het uitvoeren van de landinrichting en het creëren van de reservaten is ook rekening gehouden met het bieden van kansen voor planten. Kenmerkende soorten als de behaarde boterbloem en de dotter profiteren daar van.

Bekende weidevogels zijn de Kievit en grutto. Voor de grutto is ons land zelfs van bijzondere betekenis. Ruim driekwart van de in Noordwest-Europa voorkomende grutto's broedt namelijk in de Nederlandse graslanden. Ook de scholekster is er regelmatig te zien. Deze soort kwam aan het begin van de twintigste eeuw alleen nog maar langs de kust voor. In de afgelopen decennia zijn scholeksters meer en meer in het binnenland gaan broeden. Hun nesten die vroeger vaak alleen op zandige en steenachtige plaatsen lagen

worden nu ook in graslanden gemaakt. Enkele andere soorten die in Eemland nestelen zijn slobbeend, tureluur en de veldleeuwerik.

Het Eemland is niet alleen van belang als broedgebied. In het najaar en in de winter is het gebied ook heel belangrijk voor diverse soorten ganzen en voor de uit Siberië afkomstige kleine zwanen. Deze vogels komen naar het gebied om tijdens de trek nieuwe krachten te verzamelen of om er te overwinteren. Voor deze soorten is vooral het eiwit uit het gras belangrijk.

Onlangs is er een nieuw informatiepaneel geplaatst in de Eempolders. Het bord staat nabij de aanlegplaats van de veerpont bij Eemdijk aan het begin van het fietspad langs de Eem. Het paneel bevat afbeeldingen van de grutto, Kievit, scholekster, slobbeend, kemphaan en kleine zwanen. Ook geeft het een beknopte beschrijving van het belang van het gebied als broedgebied voor vogels en als foerageer- en rustgebied voor trekvogels en overwinterende vogels. Het initiatief voor het paneel is voortgekomen uit een samen-

werkingsproject van de **Vogelwacht Utrecht** en de **Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken**. Deze twee organisaties hebben in de jaren tachtig een actie gevoerd tegen de dreigende achteruitgang van het Eemland als gevolg van de geplande ruilverkaveling, tegenwoordig landinrichting geheten. Onder het motto 'Redt de weidevogels in Eemland' werd toen een actie gevoerd, waaruit later een fonds is opgericht. Het geld is bestemd voor vogelbescher-

mingwerk en voor educatieve doelen. Een deel ervan is besteed voor het paneel in Eemnes. Bij het ontwerpen en de productie is samengewerkt met de **Vereniging Natuurmonumenten** en **Buro Kloeg**. Ook is medewerking verkregen van het **Waterschap Vallei en Eem**.

De Vogelwacht Utrecht en de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken zetten zich in voor de bescherming van vogels en hun leefomgeving. Activiteiten

zijn educatie, onderzoek en gerichte bescherming.

De Vogelwacht Utrecht is actief in de provincie Utrecht. Het adres van het secretariaat is: Dalmatië 13, 3831 EE Leusden.

De Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken is actief tussen de Vecht en de Eem. Het adres van het secretariaat is: Postbus 1028, 1200 BA Hilversum.

De Vereniging Natuurmonumenten beheert de reservaten en organiseert excursies in Eemland. Bel voor meer informatie daarover de Ledenservice: 035-6559911.

De Bovenmeent: steeds weer goed voor een aangename verrassing.

Frank Derriks

Opnieuw gestreepte strandloper in de Bovenmeent

Donderdagavond 19 juli 2001 fietste ik naar de Bovenmeent en daar aangekomen bleken er weer veel steltlopers aanwezig te zijn. Naar schatting 20 watersnippen, 10 witgatjes, 5 oeverlopers, maar liefst 40 bosruiters, 1 zwarte ruiter, 3 tureluurs, 140 kemphanen en zeker 250 grutto's, grotendeel juveniele exemplaren, en enkele bontbek- en kleine pleviertjes. Ook vlogen er boven de bosrand een wespendief, een boomvalk, een buizerd en boven de plassen ook nog een bruine kiekendief.

Op een gegeven moment (20.00 uur) kreeg ik vlak langs het fietspad een forse strandloper in het oog, die al gauw wegdook achter een pluk pitrus. Even later liet hij zich bij vlagen weer heel goed bekijken. Hij had een middellange, aan het eind omlaaggebogen snavel. De gestreepte borst sloot juveniele kemphaan uit. Toen ik zag dat de streping op de borst abrupt stopte, was het wel duidelijk. Het ging om een ge-

streepte strandloper, en wel om een juveniel exemplaar. Bij de gestreepte strandloper is dat het mooiste kleed omdat het venkleed erg vers is en er op de dekveren mooie witte zoompjes te zien zijn. Verder had hij lichtgele pootjes, een witte buik, donkere teugel en een lichte oogstreep. De vogel foerageerde tussen enkele kemphanen en bosruiters, maar was door de hoge begroeiing soms moeilijk te zien. Een paar keer vloog hij op omdat er een bruine kiekendief overvlog. Rond 21.00 uur was hij weer op dezelfde plek aanwezig. Na 21.45 uur werd het te donker en ben ik weer terug naar huis gegaan om hem te melden. De dag erna heb ik hem niet kunnen terugvinden.

Tot en met 1998 zijn er 80 waarnemingen bekend van de gestreepte strandloper in Nederland. De meeste zijn gezien in de Flevopolder en rond het Lauwersmeergebied. Ook uit de

kop van Noord Holland, met name de bollenvelden achter de duinen aldaar, de Putten en Den Oever, zijn waarnemingen bekend. In het Gooi is de gestreepte strandloper voor het eerst gezien in 1981 bij de Stichtse brug. De tweede waarneming was eind september 1999 van wel drie exemplaren in een baggerdepot ten oosten van het Naardermeer. In mei 2000 was een volwassen exemplaar aanwezig in de Bovenmeent aan de zuidkant van het fietspad. En deze vogel van 19 juli 2001 was dus de vierde waarneming voor het Gooi. Ik ben erg benieuwd wat er allemaal in het najaar wordt gezien aan strand- en steltlopers in de Meent.

Literatuur:

Svensson, L. & P.J. Grant, 1999. ANWB Vogelgids van Europa. Vogelbescherming NL Tirion Baarn.

Berg, A.B. van den & C.A.W. Bosman, 1999. Zeldzame vogels van Nederland. G.M.B. Haarlem / K.N.N.V. Utrecht

Waarom bezochten ooievaars een papierafvalbelt in 's-Graveland? Dick probeert het te verklaren maar eindigt met meer vragen dan antwoorden.

Dick A. Jonkers

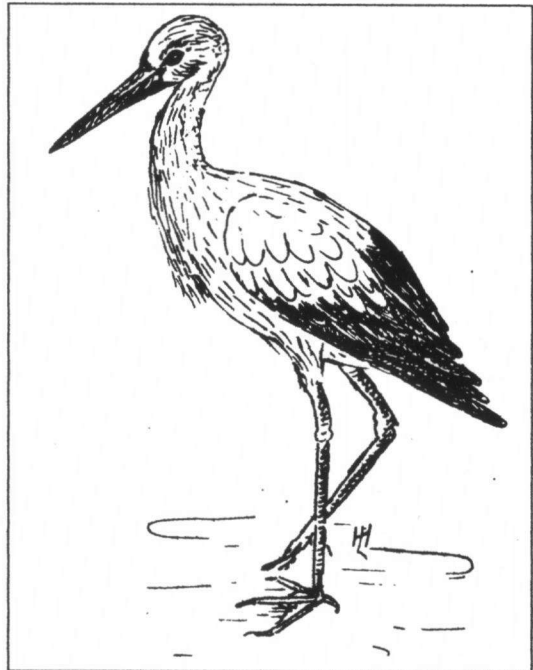
Ooievaars op afval

Wat hebben ooievaars op vuilnisbelten te zoeken, zij horen toch in open gebieden met weiden hooilanden thuis? Waar komen dieren die dit merkwaardige gedrag vertonen vandaan en hoe zouden zij hiertoe gekomen zijn? In onderstaand artikel wordt gepoogd een tipje van de sluier op te lichten.

Op 6 juli 2001 maakte de Gooien Eemlander melding van acht ooievaars die sinds een week dagelijks de vuilstortplaats van Ganzewinkel aan de Loodijk in 's-Graveland bezochten. Deze dieren waren overdag geregeld op de graslanden van de Hilversumse Bovenmeent te zien en dat is een normalere plaats voor ooievaars om voedsel te zoeken. Op het Goois Vogelnet is hun aanwezigheid verscheidene keren gemeld; één keer zijn negen exemplaren tegelijk gesignaleerd. Nu half augustus, de periode waarin ooievaars op trek plegen te gaan, houden zij zich nog steeds in dezelfde omgeving op.

Sinds de jaren negentig, bijna twintig jaar na de start van het ondersteuningsproject voor ooievaars van Vogelbescherming, worden steeds meer waarnemingen in de regio gedaan. Op twee plekken bij Vreeland hebben zich broedparen gevestigd. Het is echter voor het eerst dat een groep zo lang achtereen in een zelfde gebied blijft. De waarnemingen hebben meestal betrekking op doortrekkers of exemplaren die rondzwerven.

Van zes van deze ooievaars is bekend dat zij geringd zijn en in ieder geval één is ongeringd. Vijf ringen konden met een telescoop worden afgelezen toen de dragers ervan op de lantaarnpalen van het bedrijf gingen zitten om te overnachten, nadat zij eerst in vuilnishopen hadden rondgescharreld. Deze ooievaars waren, toen zij nog nestjong waren, van een ring voorzien op nesten in een van de buitenstations. Hun herkomst bleek als volgt te zijn: De Wijk (Dr.), geringd in 2000; Spanga (Fr.), geringd in 2000; Zegveld (U.), geringd in 1998 en 1999; Rossum (Gld.), geringd in 2000. Op 17 juli zijn een aantal ringen van de groep, die toen uit zeven exemplaren bestond, op de Hilversumse Bovenmeent opnieuw afgelezen. Behalve de reeds gemelde nummers bleek er ook nog een nieuw nummer tussen te zitten. (mededeling Willem van de Waal). Dit exemplaar kreeg in 1999 een ring omgelegd bij het buitenstation Akmariep (Fr.). Wilde ooievaars zijn in het algemeen in hun vierde of vijfde jaar geslachtsrijp, ofschoon sinds het begin van het ooievaarsproject ook al door ooievaars meteen na het eerste levensjaar wordt gebroed. Overwinterende exemplaren uit de leeftijdsgroep

Ooievaar

van eenjarige dieren blijven meestal het hele jaar door in Afrika en een groot deel van de dieren tot het vierde jaar doet dit ook. Daarnaast zijn er individuen die toch weer op weg naar de broedgebieden gaan en daar ook arriveren. Ondanks het feit dat de leeftijd bekend is blijft het toch onzeker of deze groep nu wel of niet uit geslachtsrijpe exemplaren bestaat.

Waarom?

De hamvraag is waarom de ooievaars op de vuilnisbelt zijn gaan foerageren. Ooievaars zijn echte opportunisten die niet schromen om voedselafval te consumeren als dat zo uitkomt. Op de plaatsen waar zij op de belt rondschoonden lag echter

alleen maar papier en kartonafval en zo te zien geen voedselresten. Misschien was het een soort herkenning van iets waar zij eerder geweest waren en wel voedsel bemachtigden. Marokkaanse ooievaars die standvogel zijn begeven zich regelmatig naar vuilnisbelten. Tijdens de trek houden zich bij het vliegveld Ben Goerion bij Tel Aviv voortdurend ooievaars op, dit tot groot ongenoegen van de luchtvaartautoriteiten, in verband met de kans op aanvaringen met rondvliegende exem-

plaren. Zouden de exemplaren van de bij ons aanwezige groep het kunstje hebben afgekeken in Marokko? Dat ze het in Israël hebben geleerd is onwaarschijnlijk omdat de trekweg van de Nederlandse ooievaars hoofdzakelijk via Gibraltar voert en niet over de Bosporus. Van belang is ook te weten dat reeds op 5 april een groepje van vijf ooievaars aanwezig was bij de vuilnisbelt in Lelystad (De Grauwe Gans 17(2): 18). Of deze individu-en tot het groepje

behoren dat zich nu bij 's-Graveland ophoudt, is onbekend. Het zou heel goed kunnen dat dit weer andere ooievaars waren. In het Dierenpark Lelystad worden ooievaars gehouden en er vliegen er ook vrij rond. De vuilnisbelt ligt dicht bij het park. Het Gooise groepje kan dus heel goed het gedrag van deze Flevo-ooievaars imiteren en hoeft helemaal niet op trek te zijn geweest. Kortom, meer vragen dan antwoorden. De juiste toedracht is niet te achterhalen.

Reünie Spanje voorjaar 2001, voorbereiding Polen voorjaar 2002

Maar liefst 32 VWG-ers zijn naar de Ebro-delta in Spanje geweest: in één week tijd zo'n 160 soorten gezien, waaronder de scharrelaar, de vale gier, zo ongeveer alle soorten reigers, de dunbekmeeuw, de adouïnmeeuw, de griel, de hop, de bijeneter en je kwam gewoon ogen tekort. De locatie aan het strand, in de rijstvelden en in de bergen stond garant voor die enorme diversiteit. Dat vraagt natuurlijk om een terugblik en dat doen we op woensdag 17 oktober 2001 om 20.00 uur in het voor de min of meer "vaste buitenlanddeelnemers" inmiddels zeer bekende Cultureel Centrum 't Web, Spinnerie 15 in Loenen aan de Vecht. Neem foto's, dia's, tekeningen, plezier en uw partner mee, dan kunnen we deze fantastische trip nog eens beleven.

Na Zweden, Turkije, Frankrijk, Duitsland en Spanje is het volgende reisdoel het gebied van Bialowieza in Polen. Daar zijn de laatste echte oerbossen van Europa te vinden en daar leven

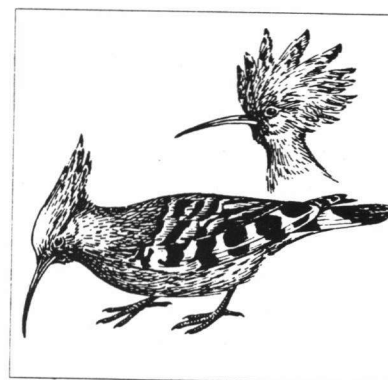
nog wolven en beren. Hoewel ze waarschijnlijk wel een lekker VWG-ertje lusten, is de kans dat we dat soort roofdieren tegenkomen, zeer gering. Daar staat tegenover dat de kans op een ontmoeting met bijzondere vogelsoorten zeer groot is, ook roofvogels zoals diverse soorten arenden en wouwen.

Het plan is om op vrijdag 18 mei 2002 met de nacht(slaap)trein naar Warschau te reizen en op zaterdag 26 mei weer op de trein te stappen voor de terugreis. Tijdens ons verblijf verplaatsen we ons met een bus en ook bestaat de mogelijkheid om fietsen te huren. Het "bivak" wordt opgeslagen in een hotel en zoals het er nu naar uitziet wordt dat een gloednieuw 4****-hotel in Bialywieza met volpension.

Nog niet alle details zijn bij het schrijven van dit stukje bekend, maar verwacht wordt dat de kosten tussen de f 400,- en f 450,- komen te liggen voor reis, verblijf, eten en vervoer.

Tijdens de (gratis) reünieavond, waarop alle VWG-ers welkom zijn, ook met partner, hopen we meer gegevens te kunnen presenteren en een begin te maken met de inschrijving. Let wel op: het kan zijn dat er een maximum aan het aantal deelnemers moet worden gesteld en dan geldt: vol=vol.

De Commissie Buitenland bestaat uit:
André Kerkhof, tel. 035-5824197 / 06-20443012, Wim le Clercq, tel. 035-6834456 en Engbert van Oort, tel. 0294-234330.

Hop

De ekster neemt sterk in aantal toe en is als broedvogel ook het stedelijk gebied binnen gedrongen. De VWG wil graag weten hoe de situatie in ons werkgebied is.

Guus van der Poel

Vogel van 't jaar 2002: De Ekster

De ekster zal de vogel van het jaar 2002 zijn. Die uitverkiezing houdt in dat we een jaar lang de uitverkorene in het centrum van de belangstelling willen plaatsen. Het eksterjaar zal worden ingeluid met een lezingavond in januari waarin de broedbiologie en de recente toename van de ekster aan de orde zullen komen. Op die avond zullen wij ook het startsein geven voor een inventariserend onderzoek naar het voorkomen van de ekster als broedvogel in het werkgebied van onze VWG. Deelname aan het onderzoek staat uiteraard open voor alle leden, maar net als in 1998 toen de huismus vogel van het jaar was, zullen we via oproepen in de pers ook niet-leden in de gelegenheid stellen aan het onderzoek deel te nemen. Een oriënterend onderzoek het afgelopen voorjaar in Weesp heeft duidelijk gemaakt dat het lokaliseren van eksternesten en het vaststellen of ze al dan niet bezet zijn heel goed mogelijk is voordat de bladeren aan de bomen verschijnen. Gezien het steeds weer oploeiende debat naar aanleiding van de (slechte) reputatie van de ekster verwacht ik veel belangstelling en een deelname vergelijkbaar met die aan het onderzoek aan de huismus in 1998 (42 deelnemers). Met een dergelijk aantal deelnemers moet het mogelijk zijn een gedetailleerd beeld te krijgen van de verspreiding en de dichtheid van de ekster als broedvogel in Gooi- en Vechtstreek.

Zoals bekend verondersteld is de ekster de laatste 4-5 decenia aan een geweldige opmars begonnen. Was hij voor de Tweede Wereldoorlog een schaarse broedvogel in het westen van het land en kwam hij alleen in behoorlijke aantallen voor op de hogere zandgronden, tegenwoordig is hij een talrijke vogel in alle delen van het land. Deze opmars lijkt nog steeds niet tot staan te zijn gekomen. Bij fuut, meerkoet, zwarte kraai en gaai is geconstateerd dat het veranderde en intensievere gebruik dat wij mensen van de ruimte zijn gaan maken, gepaard is gegaan met een gedragsverandering bij deze soorten en een belangrijke belemmering heeft weggenomen om zich in de nabijheid van mensen te vestigen. Tegelijk met de sterk toegenomen recreatiedruk op het water en in de droge natuur, de sterke uitbreiding van het bebouwde areaal, het intensievere gebruik van de landbouwgronden en de sterk toegenomen mobiliteit in de laatste 40 à 50 jaar, hebben genoemde vogels namelijk hun oorspronkelijke schuwheid afgelegd. Zeker de jongeren onder ons kunnen zich nauwelijks voorstellen dat je in de dertiger jaren voor fuut en meerkoet bijv. echt naar buiten moest en moeite moest doen om er een te zien te krijgen. Ik kan mij zelf herinneren dat ik als beginnend vogelaar, en dat was omstreeks 1950 in de omgeving van Den Haag, behoorlijk opgewonden raakte bij het zien van een ek-

ster. Als ik tegenwoordig een brief ga posten in de brievenbus die 50 meter van mijn huis staat, kom ik vijf van de tien keer een of meer eksters tegen. Futen en meerkoeten zijn ook een gewone verschijning geworden in onze stadgrachten en singels. Het is dus duidelijk dat de ekster in een betrekkelijk korte periode sterk in aantal is toegenomen en dat hij de laatste 10-20 jaar ook als broedvogel in het stedelijk gebied is doorgedrongen. De indruk bestaat dat dit kolonisatieproces nog in volle gang is. Met uitzondering van Arnhem en Emmen, beide in het oosten des lands, is er nog erg weinig onderzoek gedaan naar dit verschijnsel (Waasdorp 2000). Het voorgestelde onderzoek zou onze bijdrage kunnen zijn aan het verwerven van meer inzicht in de ontwikkelingen binnen en buiten de bebouwing. Hoewel het werven van deelnemers aan het onderzoek pas in januari van start zal gaan, kunnen geïnteresseerden zich nu al bij mij opgeven (e-mail amvdpoel@xs4all.nl) tel. 0294-431308

Referentie: Waasdorp, S. (2000): Broedsucces van eksters in Arnhem en Emmen. SOVON Broednieuws 12: 3-5

Als je techniek gaat benutten om een beeld te krijgen van de natuur heb je een grote kans dat een en ander mislukt. Aan de andere kant biedt techniek vaak ongekende mogelijkheden met verrassende resultaten.

Paul W.H.Voorhaar

Licht en het voedergedrag van koolmezen

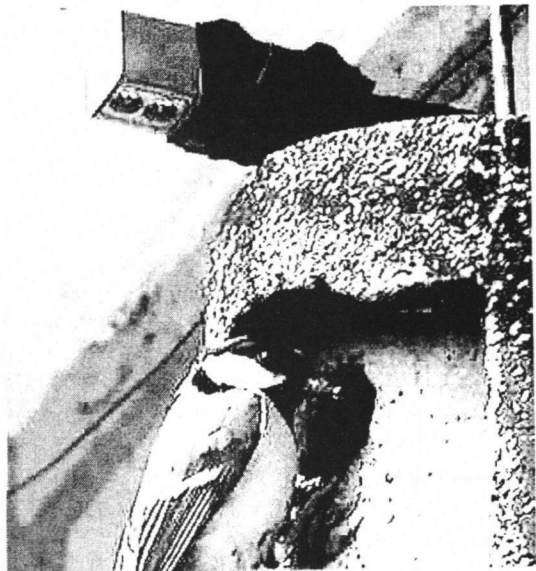
Sinds 1985 hebben wij getracht het aantal voederbeurten van koolmezen bij te houden. Hiervoor maakten we gebruik van een computerprogramma dat door de melkfabriek was ontwikkeld om de pakken melk op de lopende band te tellen. Als teller gebruikte wij een infrarood sensor verbonden aan een stapenschakelaar. Omdat de teller erg precies is, telt hij tientallen keren vlak na elkaar als de vogel in of uit vliegt. Om dit te voorkomen hebben we een drempelwaarde van 7 seconden ingebouwd. Dit voorkomt ellengere reeksen met 'waarnemingen' van dezelfde passage.

Om het aantal voederbeurten te bepalen zou je grofweg het aantal passages door twee kunnen delen. Maar dat is niet correct. In het begin verblijft de oudervogel lang in de nestkast. Aan het einde van het broedsel be-

delen de jongen aan de nestkastopening en gaat de oudervogel niet eens naar binnen. Om die reden was nog een rekenslag nodig. In die rekenslag hebben we een tweede (variabele) drempelwaarde ingebouwd.

We stellen dat alle passages, in het begin van het broedsel, die minder dan 35 seconden uit elkaar liggen bij één voederbeurt horen. Aan het einde van het broedsel nemen we hiervoor 15 seconden. Ook nu worden er fouten gemaakt. Bijvoorbeeld als de twee ouders kort na elkaar aanvliegen zal dit als één voedselbeurt worden geteld. Toch wordt er, door deze methode consequent door te voeren, een bepaalde trend zichtbaar.

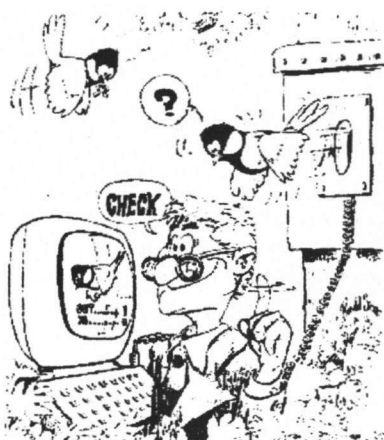
Lang draaien van een computerprogramma is zoiets als de goden verzoeken. Er gaat tijdens ieder broedsel wel een keer wat mis. Bij tijd en wijle kregen we ook 'vreemde' voederbeurten 's nachts. Soms waren die te verklaren door een tak die te hoog was gegroeid en heerlijk door het meetveld stond te zwaaien, regendruppels die mogelijk hetzelfde deden of de computer die op hol sloeg. An-

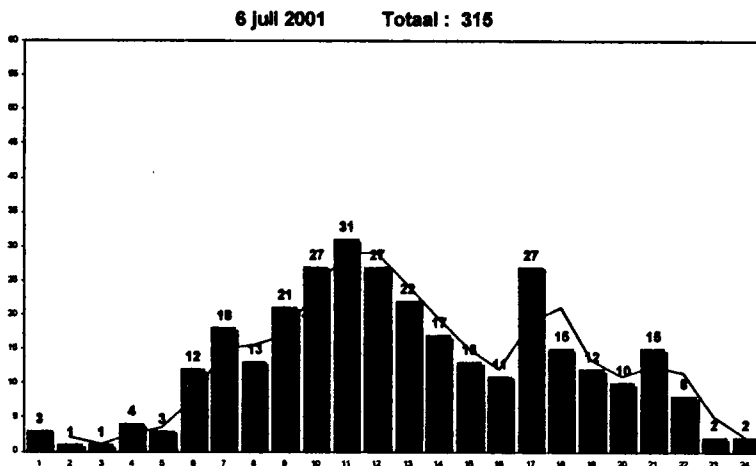

dere keren was er ogenschijnlijk geen aanwijsbare reden.

Tot onze verhuizing hadden we deze nachtelijke voederbeurten steevast als 'onjuist' gecategoriseerd. Nu blijkt dat juist die waarnemingen een interessant onderwerp zijn. In het nieuwe huis hadden we zicht op de nestkast. Bovendien is de straatverlichting overdreven aanwezig, waardoor het nooit meer echt donker is. De nachtelijke voederbeurten bleven voorkomen. Echter nu konden we de koolmees met eigen ogen 'betrappen'. Hierdoor werd ook de rond het huis vliegende vleermuis als mogelijke dader uitgeschakeld.

Enfin, we waren overtuigd van de nachtelijke escapades van

Grafiek 1 Eerste broedsel

de koolmees en van het nut om dit door een computer te laten waarnemen. Heerlijk op één oor deed de techniek zijn werk. Het ene jaar met succes, het andere jaar niet: simpelweg omdat de koolmezen bij de burens zaten.

Steeds om en nabij de tijd dat de eieren uitkomen, komen er nachtvluchten voor. Ik neem aan dat er dan geen voedsel in de kast wordt gebracht maar dat er dus iets uit de kast wordt gebracht. Dit kan een eischaal zijn of een pakketje met uitwerpselen. In ieder geval ná iedere nachtelijke vlucht nemen de voederbeurten altijd merkbaar toe. De nachtelijke uitstapjes zijn dus regel en geen uitzondering. Iets dat wij voor onze tellingen niet wisten. We hadden er nooit iets over gelezen of gehoord.

Dit jaar vielen we behoorlijk in de prijzen. Hetzelfde paartje had een vervolgbroedsel. Is er nu verschil in voedergedrag tussen het eerste en het tweede broedsel? Hebben de langere dagen invloed? Hoe zit het met die nachtvluchten, nemen die toe? Die vragen hoopten wij nu te kunnen beantwoorden.

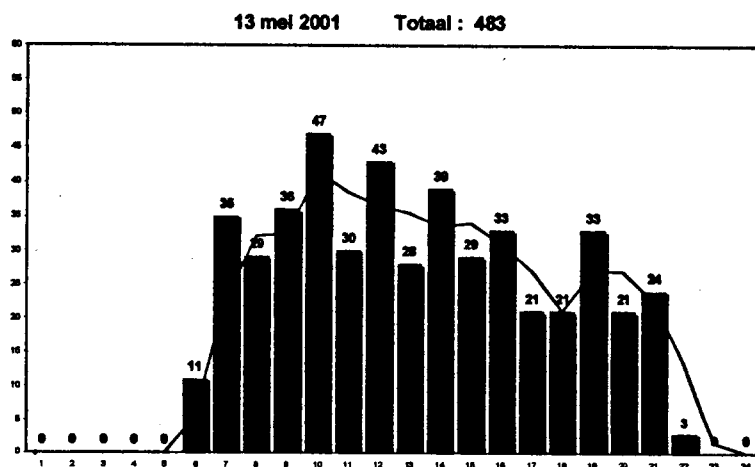
Alle geregistreerde broedsels tot nu toe waren eerste broedsels. Het voedselpatroon van al deze broedsels kwam aardig overeen. Zo was het mogelijk om aan de hand van de eerder verzamelde gegevens te bepalen in welk stadium het broedsel nu was. Het vervolgbroedsel week per dag echter sterk. Evaluatie van het totale broedsel leert dat de verschillen kleiner worden. De gesommeerde grafieken tonen erg veel overeen-

komst als ze in procenten worden uitgedrukt van het totaal.

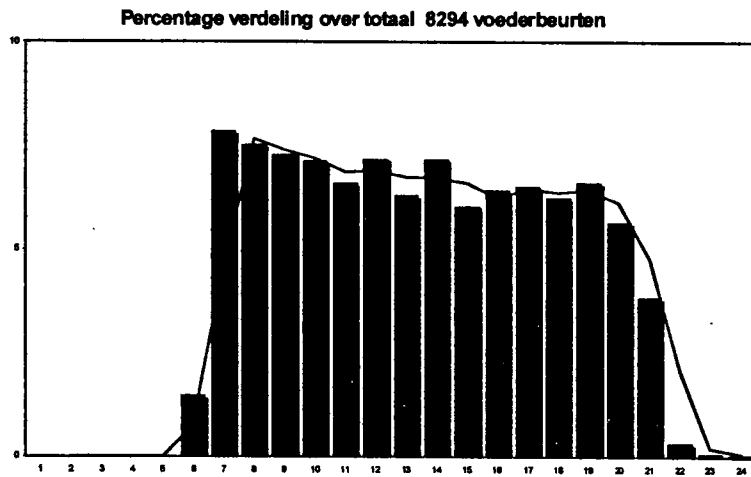
In grafiek 1 zie je de resultaten. Iedere kolom stelt het aantal voederbeurten voor dat per uur gegeven werd. Zo werd in het zevende uur (van 6uur tot 7uur 's morgens) 18 keer gevoederd. De getrokken lijn stelt het voortschrijdend gemiddelde voor. Dit gemiddelde compenseert tijdelijke invloeden, zoals een regenbui of de aanwezigheid van een kat.

De elektronische teller gaat via een schakelaar naar de computer. Deze schakelaar maakt een zacht klikgeluid. Dat klikgeluid bleef op een bepaalde nacht maar doorgaan. Voor het raam gezeten zag ik de koolmees gewoon af en aanvliegen alsof het dag was. In grafiek 1 kan je dit zien. Als je dit gaat vergelijken met een normale dag uit het eerste broedsel (grafiek 2), dan valt het verschil van de verdeling over de dag duidelijk op.

Het eerste broedsel telde 5 jongen en het tweede broedsel 3. Om die reden was het niet nodig voor de ouders om net zo vaak aan te vliegen als de eer-

Grafiek 2 Vervolg broedsel

Grafiek 3 Eerste broedsel

ste keer. Om een vergelijk tussen deze twee broedsels te maken telden we het totaal aantal voedselbeurten per broedsel. Daarmee berekenden we de frequentie van het aantal voederbeurten per uur uitgedrukt in een percentage van het totaal. Dat klinkt heel ingewikkeld, maar laat zich beter uitdrukken in een plaatje.

Nu is goed het verschil te zien tussen het vroege en het vervolgbroedsel.

Bij het eerste broedsel hebben alle grafieken een overeenkomstige opbouw. De grafiek van de totalen geeft daar een aardig beeld van. Er zijn afwijkingen. Als er een kat in de tuin zat of als het keihard regende dan namen de voederbeurten tijdelijk even af. Dit werd dan weer gecompenseerd door extra vaak te voederen daarna. Bij het vervolgbroedsel was het patroon echter veel grimmiger. De ene dag zus de andere dag zo. Des te interessanter is het dat de grafiek van de totalen toch aardig overeenkomt:

- Het maximum ergens tussen zeven en acht uur 's morgens.
- Langzaam aflopend.
- 's Avonds nog even een lichte toename.

De verschillen zitten dus in de details:

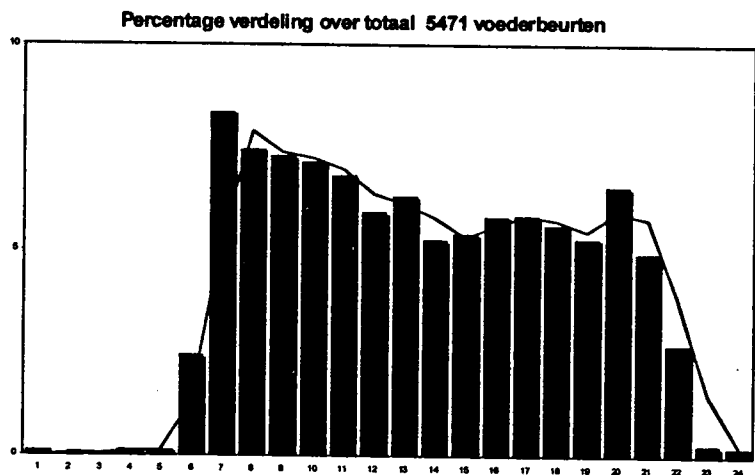
- Het aantal voedselbeurten van het tweede broedsel ligt lager.
- Op het heetst van de dag en 's middags wordt er bij het

vervolgbroedsel duidelijk minder gevoerd.

- Dit wordt gecompenseerd door eerder met het voeren te beginnen en langer doorgaan 's avonds.
- Grotere diversiteit in gedrag.

Wij zijn er nu van overtuigd: licht heeft wel degelijk invloed op het voedergedrag van koolmezen. We zijn er ook van overtuigd dat als je een kleinschalig onderzoekje maar lang genoeg volhoudt, er best iets van waarde uit kan rollen. Al is het alleen maar om de vraag te beantwoorden: is het een 'vroege vogel' of is het een 'late vogel'?

Wil je alle grafieken zien breng dan een bezoekje via het internet op: <http://voorhaar.come.to/html/Nestbox.htm>

Grafiek 4 Vervolg broedsel

Vier van onze leden reisden door de Extremadura in Spanje. De ANWB omschrijft een deel van dit gebied als oninteressant. Zij denken daar anders over.

Simon en Anneke Visser

De Extremadura: Grote trap en kleine trap

Gedachtig het gezegde "Waar twee of meer leden aanwezig zijn is de Vogelwerkgroep in hun midden" lijkt het terecht een verslag te doen van een vogelreis naar de Spaanse Extremadura. We reisden twee weken rond door het gebied, samen met Homme en Rietje van der Leen. Er is nog een ander argument. De algemeen geconstateerde globalisering laat de Vogelwerkgroep ook niet onberoerd. Er is nu immers al een 'commissie buitenland'. Redenen genoeg om verslag te doen van deze buitenlandse excursie door vier werkgroepleden.

Het Nationale Park Monfragüe was onze eerste stop. Als de huisjes van de parkcamping vol

Huiszwaluw

zijn dan is het dorpje Torrejon el Rubio als verblijfplaats aan te bevelen. Het ligt tien km ten zuiden van het park. Er zijn leuke landelijke pensions en herbergen. Vanuit het raam van onze kamer zagen we rijen huiszwaluwnesten onder de dakgoot van het huis tegenover ons. De jongen werden regelmatig gevoerd. Op een antenne op een dak tegenover onze kamer zat een hop langdurig te roepen.

Je rijdt in een kwartier van Torrejon el Rubio naar Monfragüe. Als introductie konden we prachtig twee roodkopkluwieren observeren. Natuurlijk hebben we veel valse gieren gezien o.a. in de omgeving van Peña Falcon en ook een overvliegende aasgier. De valse gieren rusten op de rotsen op (300 mm telelens)foto-afstand. Later zagen we nog veel nestelende valse gieren. Heel bijzonder was een rotsspleet met een nest van een zwarte ooievaar en een aasgier. In de rotsachtige gebieden zijn veel rotszwaluwen, lager bij het water ook roodstuitzwaluwen. Langs de oevers van de rivier de Taag zongen de nachtegalen in koor. Plaatselijk zijn er veel bijeneters. Net als in ons land kunnen vogels gewend raken aan de mens. We hebben wel eens blauwe eksters op grijpafstand gezien op een pick-

Hop

Tekening: Awie de Zwart

nickplaats maar elders zijn ze schuw. Je ziet op afstand grote groepen luidruchtig van de ene boom naar de andere trekken. Bijzonder was het om een visotter te zien in het dal van de Arroyo de Malvecino. De visotters zoeken hier in ondiep stromend water naar de veel voorkomende rivierkreeftjes. Een vos, lichter en geelbruiner dan bij ons, maakte zich met zijn prooi uit de voeten. Monfragüe is landschappelijk heel afwisselend en er is prachtig te wandelen.

Meer zuidelijk ligt het oude stadje Trujillo. Onderweg daarheen zagen we langs de oever van de rivier Almonte veel zonnebadende Spaanse beekschildpaden. Ooievaars zijn zeer algemeen. Op de kerktoeren aan het marktplein van Trujillo alleen al

waren vier bewoonde nesten te zien. Het marktplein uit de 17de eeuw ligt aan de voet van een berg met daarop de omringelde stad en een Moorse vesting daarbinnen. De kleine torenvalk, vroeger heel algemeen, wordt steeds zeldzamer. Gelukkig hebben we er op de bergvesting nog een gezien.

Ten westen van Trujillo liggen uitgestrekte steppen met enkele eenzame boerderijen. Het is verrassend hoe algemeen de kuifleeuwerik hier is. Er zijn ook veel grauwe gorzen te zien. Die zitten graag op de draden van hekken en telefoonlijnen. Meerdere paartjes grauwe kiekendieven waren aan het jagen boven de akkers en dorre graslanden. In een hooilandje hoorden we een kwartel, vlakbij, maar natuurlijk niet gezien! Interessant is om vanuit Trujillo het klooster van Guadeloupe te bezoeken. Je moet er dan wel rekening mee houden dat het een lange, kronkelige weg is. De bijeneters rusten soms vlak langs de weg op de draad van een hek.

Verder naar het zuiden ligt het steppengebied La Serena. Je kan overnachten even buiten Castuera of in het bergdorpje Puebla de Alcocer. Volgens de ANWB-gids een oninteressant gebied, waar je beter snel door kan reizen. Welk een misverstand! Het is onvergetelijk die enorme vlakke met dor grasland, verwaarloosde akkers, een veelkleurige bloemenpracht, rondtrekkende schaapskudden en enkele eenzame boerderijen. Hoogtepunt van dit gebied zijn de zeldzaam wordende grote trappen. We zagen ze enkele malen. Eenmaal dichtbij een groep van vijf, twee mannen en drie vrouwen. Een van de man-

Koereiger

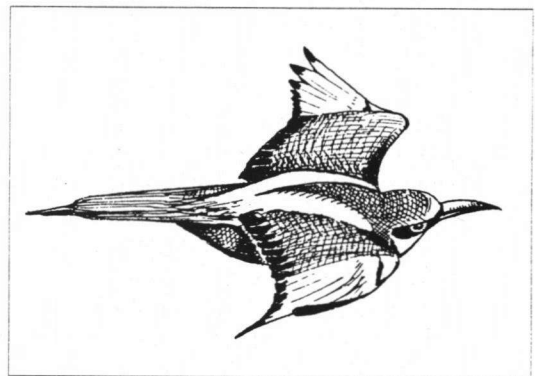
nen was in het beginstadium van de balts met opgerichte vleugels. Ook zagen we een groepje van drie laag overvliegen. Kleine trappen zijn veel algemener maar wat moeilijker te zien, omdat ze meer schuilgaan in de vegetatie. Onze aandacht werd getrokken door een groep valse gieren die rondcirkelden en neerdaalden. Even verderop zagen we ze dichtbij. Veertien valse gieren waren bezig een dood schaap te verslinden. In een kwartier was het schaap leeggegeten. Vier zwarte wouwen stonden op enige afstand te wachten op de restjes.

De laatste fase van onze reis was het dal van de rivier Guadiana en Mérida. Boven het water van de vele zijriviertjes zie je veel laag vliegende roodstuitzwaluwen. In dit akkerlandgebied zijn koereigers, ooievaars, grauwe kiekendieven en roodkopklauwieren heel algemeen. In Mérida staat aan de

voet van de oude Romeinse brug over de Guadiana een eenvoudig, typisch Spaans hotelletje, met kamers die uitkomen op de blauw wit betegelde patio. Op de eilandjes in de rivier bevindt zich een broedkolonie koereigers. Het zou hier ook mogelijk zijn kwakken en wouwaapjes waar te nemen, maar wij hebben ze niet gezien. Misschien waren we te dicht bij de stad of waren we niet vroeg genoeg opgestaan?

De cultuur wil ook wat. Mérida is interessant door de vele oude Romeinse gebouwen. Vanuit Mérida kan desgewenst het middeleeuwse stadje Cáceres bezocht worden.

De Extremadura is warm, eind april begin mei nog niet te warm, warm aanbevolen. Overigens, alle spreuwen zijn zwart, maar niet alle mussen zijn Spaans. Niet genoemd maar wel gezien, onder andere monniksgier, Spaanse keizerarend, rode wouw, dwergarend, slangenarend, griel, zwartbuikzandhoen en klapkester. Maar in het verleden behaalde resultaten zijn geen garantie voor de toekomst.

Bijeneter

Tekening: Ronald Sinoo

Betekenen vogelnamen eigenlijk iets en zo ja, wat dan? Sommige behoeven geen toelichting bijvoorbeeld duiker, strandloper, kiekendief. Maar waar komen namen als dodaars, ooievaar en wulp vandaan? En hoe zit het met de wetenschappelijke namen?

Jan K. Nijhof

What's in a name?

Mensen geven en gaven namen aan de dingen en wezens om hen heen, dus ook aan vogels. Dat gebeurt en gebeurde in alle mogelijke talen. Soms leende men een naam uit een andere taal, die dan vaak verbasterd werd zodat hij wat makkelijker in de mond lag. Of men verving de onbegrepen woorden door woorden uit de eigen taal die er qua klank op leken. Op die manier kon de naam van een vogel of volkomen onbegrijpelijk worden of een geheel andere betekenis krijgen. Omdat de namen oorspronkelijk heel oud zijn is het vaak tamelijk verwarrend en soms is de oorsprong en betekenis ook niet meer te achterhalen. Laten we eens een aantal willekeurig gekozen namen bekijken.

We beginnen met de *dodaars*. Het eerste lid is *dot* = pluk, het tweede is *aars* = achterste. Hij heet dus zo vanwege zijn pluk staartveren. Zijn wetenschappelijke naam is *Tachybaptus ruficollis*. Dat betekent de snel onderduikende vogel met de rode hals. *Tachy* kent u mogelijk van *tachycardie* = hartkloppingen, *baptus* herkent u via *baptist* = doopsgezinde en *collis* bijv. uit coltrui. In het Afrikaans, de taal van de Boeren uit Zuidafrika, de uitvinders van de apartheid en onze stamverwanten, heet hij *kleindobbertjie*. Alle dieren en planten hebben sinds Carolus Linnaeus (1707 -

1778) (Carl von Linné, een Zweed) een wetenschappelijke, min of meer Latijnse naam. Die naam haalde hij rechtstreeks uit het Latijn of soms uit het Grieks. De Romeinen hadden trouwens al veel namen aan het Grieks ontleend en verlatiniseerd. Andere namen verzoon hij zelf of hij latiniseerde reeds bestaande namen. Bovendien was hij niet onfeilbaar en maakte fouten, evenals zijn opvolgers. Dit wetenschappelijke Latijn is dus een soort potjeslatijn, zoiets als het Engels van een nederlandse politicus. Linnaeus bracht ook systematiek aan in de namen. Al zijn namen voor planten of dieren bestaan uit twee woorden. Het eerste woord, de geslachts- of genusnaam, is bij nauwverwante soorten hetzelfde en wordt altijd met een hoofdletter geschreven. De meeste futen hebben bijvoorbeeld als geslachtsnaam *Podiceps* = stuitpotig (de poten staan immers ver naar achteren). Daarachter komt de soortnaam geschreven met een kleine letter: *Podiceps cristatus*, de *fuut*, *cristatus* = met kuif. (Soms staat er nog een derde woord achter om een ondersoort of iets dergelijks aan te duiden.) Die dubbele naam kan voor ons lastige gevolgen hebben. Als de systematici onder de ornithologen bijvoorbeeld zouden besluiten dat de *kuifduiker*, *Podiceps auritus* (= met oren!), de *geoorde fuut* heet *Podiceps nigricollis*

= zwarte hals, tja, het hoeft toch niet perse eenvoudig te zijn), toch nauwer verwant is aan de *dodaars* dan aan de *fuut*, dan wordt zijn naam *Tachybaptus auritus*. Is er al een *Tachybaptus auritus* dan moet er ook nog een nieuwe soortnaam verzonnen worden. Zodoende hebben de u bekende vogels in uw nieuwste gids soms opeens andere wetenschappelijke namen.

Geslachten of genera die nauw verwant geacht werden, werden door Linnaeus gegroepeerd in een zogenaamde familie. De familienaam is afgeleid van een van de genusnamen: Fuutfamilie = *Podicipedidae* (afgeleid van *Podiceps* dus). Deze eindigt altijd op *idae*, mogelijk omdat Carl dat een goed idee vond. Verwante families stopte hij bij elkaar in een orde. Ook daar wordt de naam afgeleid van een genusnaam, maar nu gevolgd door de uitgang *-iformes*: orde Fuutachtigen = *Podicipediformes*. Deze orden vormen samen de klasse *Aves* (= vogels) van het dierenrijk. Latere wetenschappers hebben dit systeem overgenomen en uitgebreid.

Niet alleen wetenschappelijke namen veranderen trouwens, ook aan de nederlandse wordt gesleuteld. Oorspronkelijk hadden de meeste vogels waarschijnlijk meerdere namen in

verschillende dialecten. Dus moest er een naam vastgesteld worden die overal in Nederland zou gelden, dat gebeurde ongetwijfeld door een commissie. Zo doende groeide het *paapje* uit tot een paap (in mijn ANWB-vogelgids is hij weer gekrompen tot een *paapje*). Coördinatie met de Vlamingen leidde er toe dat de *gaai* zijn ethnische afkomst verloor.

Terug naar de vogelnamen zelf: *Albatros*. Komt van het arabisch *al qadus*, een watervat aan een waterrad. *Al* is een lidwoord en is er gewoon aan vastgeplakt, zoals ook in het woord *algebra*. Waarschijnlijk via het portugese woord *alcatraz* (dat u kent als de naam van het gevangeneiland in de baai van San Francisco) werd het bij ons albatros. Het woord werd oorspronkelijk gebruikt voor de *pelikaan*, de vogel met de grote keelzak die hij met water lijkt te vullen. De geslachtsnaam *Dio-medeia* was de naam van de albatros in het Latijn. Zeelieden geloofden vroeger dat als je een albatros doodde, het slecht met jou en je schip zou aflopen.

Voor de Grieken waren vogels belangrijk, ze konden hoog in de lucht vliegen en dus dicht bij de goden zijn. Uit het gedrag van vogels kon je dus de wil van de goden afleiden. Sommige vogels, bijvoorbeeld de *arend*, die vanaf grote hoogte scherp het aardse gewoel waarnam, waren bijzonder geschikt om de toekomst te voorspellen. Dat werd gedaan door speciale "vogelaars". Bij de Romeinen was de arend het symbool van Jupiter, de oppergod. De eerdergenoemde "vogelaars" waren de rechterhand van de veldheer. De *steenarend* heet *Aquila chrysaëtos*, *aquila* is Latijn voor arend, de soortnaam is een samentrekking van

chrysos = goud en *aëtos* = arend (beide Grieks), dus goudarend naar aanleiding van de goudkleurige veren op de kop. In het middelnederlands heette hij *am*, *aem*, *aren*, *arent*, waarbij de *n(t)* een jongere toevoeging schijnt te zijn. Het woord is verwant met het griekse *ornis*, maar dat betekent vogel. *Adelaar* is een ontleening uit het middelnederduits, waar het *adelaar(n)* was. Het is een samentrekking van *adel* en *are* = arend. In het moderne duits is het *Adler* geworden. Ik neem aan dat het u inmiddels duizelt, dus houden we ermee op. Nou, nog eentje dan: *wulp*. Dit betekent letterlijk de schreeuwende vogel. Het is verwant met *welp*, dit padvindertje is ook genoemd naar zijn voortdurend piepen. Woorden uit niet-germaanse talen waar het aan gerelateerd is betekenen blaffen, voortdurend keffen of iets dergelijks. In het engels heet hij *curlew* en in het frans *courlis cendré*. *Curlew* / *courlis* lijken me de roep nabootsende woorden, *cendré* betekent askleurig. De wetenschappelijke naam is *Numenius arquata* = nieuwe maan (Grieks), boogvormig (Latijn), wat beide uiter-aard op de kromme snavel slaat.

Literatuur:

Kraak, W.K. en anderen: De betekenis van latijnse / griekse namen van Europese vogels. Vogelbescherming Nederland, Driebergen, 1993, 55 blz.
Peterson, R.T. e.a.: Petersons vogelgids van alle Europese vogels. Thieme, Baam, 21ste druk, 1994, 381 blz.
Veen, P. A. F. van, en van der Sijs, N.: Etymologisch woordenboek; de herkomst van onze woorden. Van Dale, Utrecht, 1989, 895 blz.
Sinclair, I. e.a.: The larger illustrated guide to birds of southern Africa. Struik, Kaapstad, 1996, 448 blz.

Openbare jubileum-activiteiten van de Vogelwerkgroep Zuidkennemerland

Op 14 en 15 september vierde de vogelwerkgroep Zuidkennemerland haar 50 jarig jubileum, waarmee wij hen alsnog van harte feliciteren. Dit gebeurde d.m.v. een voor volwassenen en kinderen interessant programma. Gedurende het hele jubileumjaar zullen nog vele andere activiteiten plaatsvinden, zoals openbare excursies en lezingen voor een breed publiek. Op 21 oktober vindt de eerste excursie plaats in de Amsterdamse Waterleidingduinen, gericht op vogeltrek en watervogels. Verzamelen om 9 uur bij ingang Oase. De volgende excursie is gepland op 10 november bij het Kennemermeer nabij de Zuidpier (Ijmuiden), met speciale aandacht voor wintergasten en trek. Verzamelen om 9 uur op het parkeerterrein. Op 14 april 2002 kunt u om 9 uur deelnemen aan een weidevogelexcursie bij Spaarnwoude. Verzamelen bij het parkeerterrein bij de Veerplas (naast de PTT toren). De laatste excursie vindt plaats in de bossen bij Leyduin en Woestduin. Verzamelen op 16 mei 2002 om 7.30 uur bij parkeerterrein Kakeleye. Er wordt ook nog een *Big Day* georganiseerd, waarvan het de bedoeling is om in 24 uur met groepjes zoveel mogelijk soorten te scoren in Zuidkennemerland. De data en locaties van de lezingen en de *Big Day* zijn nog niet bekend, maar u kunt op de internetsite van de vogelwerkgroep Zuidkennemerland (www.vwgzkl.nl) altijd zien wat er voor de eerstvolgende weken staat gepland. Verder zullen alle activiteiten tijdig worden aangekondigd in 'De Fitis', het blad van de vogelwerkgroep.

In de zomer van 2000 maakten twee van onze leden een fascinerende vogelreis naar Zuid-Zweden.

Gina en Engbert van Oort

Als toetje enkele paapjes

De reis begint op maandag 14 augustus. In de loop van de ochtend hebben we de auto behoorlijk vol geladen en dan gaan we richting Zweden. Via Duitsland bereiken we in de namiddag Puttgarden, van hier gaan we met de boot naar Rødby in Denemarken. Na een overnachting in een hotelletje rijden we de volgende dag via de nieuwe brug vanaf Kopenhagen Zweden binnen. Bij een prachtig nieuw toeristenkantoor voegen we nog enkele (gratis) kaarten toe aan ons bestand en daarna gaan we richting Falsterbo.

Aangekomen op de camping zetten we de tent op en maken een eerste wandeling rond de haven van Falsterbo. *Bonte kraaien, sperwers en zwarte roodstaarten* vliegen ons bij wijze van spreken om de oren. Verder zien we o.a. nog *oeverloper, groenpootruiter, zwarte ruiter, tureluur, kneu* en *zwaluwen*.

Woensdagmorgen om 6.00 uur gaan we naar "de Punt" naast de vuurtoren om de trek waar te nemen. Er was echter niet zoveel trek, maar het stond wel zwart van de vogelaars (\pm 100) die de voor Zweden zeldzame *graszanger* trachten waar te nemen. Wij hebben hem niet gezien en evenmin gehoord.

Rondom "de Punt" het gebruikelijke beeld: *bontbekplevier, kluut, goud- en zilverplevier, gele kwikstaart, bonte* en *kanoetstrandlopers* en enkele *kuifaal-*

scholers. Na enige uren verkassen we naar de terreinen ten noorden van de vuurtoren en dan komt ook de roofvogeltrek op gang: *buizerd, wespendif* en *visarend* vullen ons blikveld. Bovendien zien we ter plaatse veel kleine zangertjes en een enkele *grauwe klauwier*.

Rond het middaguur gaan we naar het heideterrein naast de camping, waar het dankzij het zonnige weer zeer aangenaam toeven is en waar we roofvogels op trek zien opschroeven, voordat ze de oversteek naar het vaste land van Europa maken. We zien behalve de eerder genoemde soorten ook de *rode en zwarte wouw, bruine en grauwe kiekendif* en enkele *raven*. Via een prachtige route rijden we nog even naar het Havgård- en het Börringsjön (sjön = meer) (45 km.) voor kraanvogels, we komen echter alleen maar *visarenden* tegen!

Na twee nachten Falsterbo pakken we de tent weer in om via het Krankesjön (met zijn majestueuze uitkijktoren) en het Vombsjön, beide ten oosten van Lund, naar het heuvelachtige gebied Fyledalen te gaan. Bij de meren genieten we van o.a. veel *grauwe ganzen, tafel-, krak- en kuifeend, grote en kleine mantelmeeuwen, grote zilverreiger* en als toetje nog enkele *paapjes*.

Bij Fyledalen gaan we op zoek naar de steenarend, die hebben we niet gezien maar we hebben wel genoten van een wolk van wel 60 á 70 roofvogels, met o.a.

buizerd en *ruigpootbuizerd, rode en zwarte wouw* en *wespendief*, soms maar enige meters boven ons. Dan rijden we richting Kristianstad om in Bromölla ons bivak voor één nacht op te slaan.

Daar we in een bosachtige omgeving aan de boorden van het grote Ivö-meer staan, zijn we de volgende morgen toch maar even vroeg gaan vogelen, met als resultaat naast vele zangvogeltjes, o.a. *groene en kleine bonte specht, Scandinavische boomklever* en *bonte vliegenvanger*. Na het inpakken van de tent gaan we naar de kust. Bij Jamjö verlaten we de hoofdweg en nemen een toeristische route langs de kust en daar hebben we geen spijt van gekregen. Bij Torham is een natuurreservaat waar ook een vogelringstation gevestigd is. Tijdens onze rondwandeling ontmoetten wij een ringer die zo aardig is om het een en ander over de plaatselijk broedende vogels te vertellen. Bij dat gesprek mochten wij de reeds gevangen vogels (*tjiftjaf, grauwe klauwier* en *bonte vliegenvanger*) niet alleen van dichtbij bekijken maar ook nog over het koppetje aaien. Deze man vertelt ons ook waar een paartje *sperwergrasmussen* tot broeden is gekomen en niet veel later staan wij dan ook het bewuste paar te bespieden. Deze omgeving voegt ook nog de *brand- en sneeuwgangs, kemphaan, grote lijster* en *putter* toe aan ons vogellijstje.

Vervolgens gaan we via Kristianopel richting Kalmar. Bij Kalmar de brug over naar het eiland Öland en dan via de westelijke weg in zuidelijke richting naar ons einddoel voor deze dag: Ottenby. Hier genieten we van de vele vogels die tot donker toe vliegen (*boeren- en gierzwaluwen*) of aan het foerageren zijn (*goudplevieren, kramsvogels, putters, kemphanen en -hennen*) op de landerijen rondom het campingveldje en die af en toe opgejaagd worden door een *sperwer*. Tijdens de avondwandeling vinden we de resten/veren van een sperwer en een gierzwaluw.

De volgende dag, inmiddels zaterdag 19 augustus, gaan we al weer vroeg op vogelexcursie naar het uiterste puntje van het eiland, het bijzonder mooie natuurgebied Ölands södra udde. Bij een eerste wandeling door een stuk bos (Geen enkele vogel gezien of gehoord!! Wel veel eekhoortjes en damherten.) vinden we aan de rand van het bos enige vogelobservatiehutten. Van hieruit is het schitterend vogelen. Uitkijkend over het open terrein richting zee turen wij de kwelders af naar stellopertjes, en ja hoor: gevonden. Echter voor we de telescoop hierop gericht hebben, gaat alles op de wieken.??? We kijken met stomheid geslagen naar drie *zæarenden* die op 300 meter voor ons op een grote steen plaats nemen en daar enkele uren verblijven! Bij de vuurtoren daar is ook een vogelringstation gevestigd. Maar op zaterdag, met tientallen Zweedse bussen vol dagjesmensen, willen zij geen gehoor geven aan ons verzoek om iets te vertellen over de te ringen vogels. Bij het restaurant en de daar aanwezige souvenirwinkel zijn de Zweedse vogelaars een stuk

vriendelijker. Tijdens het bestuderen van de eenden zien wij vogels die we niet direct herkennen. Zij melden ons dat het *smienten* in zomerkleed zijn, wij kennen deze vogels uiteraard alleen in winterkleed. Ook hier weer veel *kuifaalscholvers, Canadese ganzen, zwarte zee-eend, pijlstaart* en verder *witgat, grasmus* en *staartmees* om het lijstje nog verder uit te breiden. Moe maar voldaan op zoek naar een Zweeds restaurantje voor een warme maaltijd en na een bakje Hollandse koffie kruipen wij vroeg in de slaapzak.

Op zondag een lange verplaatsing (300 km.). Weer langs de kust maar nu richting het noordelijker gelegen Nyköping. Bij Gusum verlaten wij de snelweg weer om een toeristische route via Stegeborg en Husby naar Krokek te nemen. Onderweg varen we tweemaal met veerponten over evenzovele fjorden. Je hoeft daar niet voor te betalen. In Krokek zitten we maar enkele kilometers verwijderd van Kolmarden, een dieren- en safaripark, waar we de gehele dag blijven. Zowel rond de camping als in en om het dierenpark genieten we van de daar aanwezige vogels. 's Morgens worden we gewekt door een *grote bonte specht* die de boom naast onze tent als zijn werkplaats in gebruik heeft.

Dinsdag 22 augustus beginnen we met de terugtocht. Via Norrköping, waar we een stadswandeling maken (veel *gier- en boerenzwaluwen*), zakken we via Linköping, Mjölby, Tranås, Nässjö verder af naar Hillerstorp, midden in het natuurgebied Store Mosse. Dit gebied staat bekend als broedgebied voor de *kraanvogel* en de *wilde zwaan*. Dit prachtige terrein, met alweer uitzicht-

torens en mooie wandelroutes, is zeker een aanrader. Door een korte wandeling, vergezeld door *matkop, boomkruiper* en *roodborsttapuit*, komen we bij de grootste toren, die aan de bosrand staat en uitzicht biedt over het open gebied en langs de bosrand. De toren heeft drie niveaus, waarbij de open top even hoog is als de boomkruinen. Van hieruit heeft men een fascinerend uitzicht over het gebied. De aanwezige *kraanvogels* (± 30 exemplaren) zijn goed te zien, een *havik* laat nog een aantal mooie vluchtduiken zien. Daarna nemen we met bedroefd gemoed afscheid van dit gebied en beëindigen we onze te korte vogelreis naar Zweden. Tijdens deze tiendaagse reis hebben we 108 vogelsoorten aangetreft, waarvan 11 roofvogelsoorten.

Wetende dat we maar een klein deel van Zweden hebben bezocht, nemen we ons vast voor de komende jaren opnieuw een vogelreis te maken naar dit schone en vriendelijke land. Tegen ieder die ook eens naar Zweden wil gaan om daar de natuur te ontdekken, kunnen wij alleen maar zeggen dat zo'n reis zeker de moeite waard is en, zowel met een tent als met overnachtingen in een stugor (houten huisje), een echte aanrader is. De gemiddelde overnachting kostte in augustus 2000 ongeveer f. 27.00 per tent met twee personen, de prijs van het eten en drinken is gelijk aan Nederlands niveau en de vogels zijn gratis. Heel veel vogelplezier.

Er ligt een conceptrapport betreffende de verdere restauratie van de vesting. De begeleidingsgroep, waarin de vogelwerkgroep is vertegenwoordigd, is tevreden.

Dick A. Jonkers

Restauratie vesting Naarden: excursie rond een enveloppe

Sinds enige jaren volgt de vogelwerkgroep nauwlettend de plannen voor de restauratie van de vesting Naarden. Na hoorzittingen en het indienen van bezwaren tegen de wijze waarop cultuur en natuur tegen elkaar werden afgewogen en tevens tegen het ontbreken van een integraal ecologisch onderzoek, culmineerde het verzet met betrekking tot de restauratie van Ravelijn 6 in een verzoek om een voorlopige voorziening bij de bestuursrechter van de Arrondissementsrechtbank in Amsterdam. In een daarop volgende uitspraak van de Commissie Beroep en Bezwaar van de gemeente Naarden werden de bezwaren niet ontvankelijk verklaard. Deze procedures zijn samen met de Vereniging Leefmilieu het Gooi, de Vechtstreek en Omstreken en de Vereniging Vrienden van het Gooi aangespannen. Omdat door de verantwoordelijke uitvoerder, de Rijksgebouwendienst, gedeeltelijk aan de bezwaren werd tegemoetgekomen en daar verder procederen zinloos leek, werd geen beroep aangetekend.

Inmiddels werd de procedure voor de restauratie van de enveloppe in werking gezet. De enveloppe is de doorlopende beschermingswal die langs de hoofdgracht ligt, waar de bedekte wegen langs lopen. Het zag er aanvankelijk naar uit dat

weer jarenlang touwtrekken zou volgen. Geen van de partijen zag daar eigenlijk heil in. Op initiatief van de Rijksgebouwendienst is toen een ecologisch bureau voor onderzoek ingeschakeld. Aan de bovengenoemde organisaties is gevraagd zitting te nemen in een begeleidingsgroep en daarmee stemde iedereen in. Verder kwamen daar de gemeente Naarden, de Stichting Vesting Naarden en in een later stadium ook de Vereniging Werkgroep Vestingstad Naarden nog bij.

Als eerste stap is met alle betrokkenen een excursie rond de enveloppe gemaakt waarop ieder zijn wensen kon kenbaar maken en waarbij de mogelijkheid werd geboden een toelichting te geven. Hierna volgden bijeenkomsten voor commen-

taar op het ecologisch rapport en discussies. Inmiddels is het conceptrapport klaar en is er op 25 juni een inloopavond voor de inwoners van Naarden. Zij kunnen dan kennis nemen van de rapportage.

De leden van de begeleidingsgroep zijn tevreden over het resultaat. Zowel met de cultuurhistorische belangen als met die van de natuur zal omzichtiger worden omgegaan dan aanvankelijk het geval was. In het zuidelijk deel van de vesting zal het cultuurhistorisch belang, met respect voor de natuur, prevaleren, terwijl in het noordelijk deel de natuur en de ontwikkeling daarvan meer kansen krijgen. De Rijksgebouwendienst heeft aangegeven de begeleidingsgroep in de toekomst in stand te willen houden.

"Denk vanavond in bed eens aan de Gooise vogels"

Jan K. Nijhof

Duikers

Als u uw vogelgidsje opslaat zijn de eerste vier vogels die u tegenkomt de duikers. Zij staan zo vooraan omdat de geleerden op grond van allerlei kenmerken vinden dat het een primitieve groep is. Primitief betekent dat hun bouwplan al oud is. Ze zijn al vroeg in de evolutie ontstaan. Van de in Europa voorkomende vogelorden is het zelfs de oorspronkelijkste. Primitief betekent dus niet dat ze slecht zijn aangepast aan hun biotoop. Dat is juist niet zo. De recente vormen zijn, mede dank zij kleine veranderingen op basis van dat oude ontwerp, uitstekend aangepast aan hun levenswijze. Juist daarom zijn deze oldtimers nog in omloop. Vergelijk ze maar met bijvoorbeeld kruiwagens. Dat is een heel oud hulpmiddel om bepaalde lasten te vervoeren en die voldoet nog steeds uitstekend in dat biotoop, mede dankzij een betrekkelijk recente aanpassing: de luchtband. Om te weten te komen waar je een vogelgroep moet indelen helpt het enorm als er fossielen bekend zijn. Dat is bij vogels niet zo vaak het geval. Bij de duikers wel, het oudste fossiel dateert al van 65 miljoen jaar geleden. Van drie recente soorten zijn fossielen gevonden die dateren uit de IJstijden. De groep heeft zich, denkt men, in de noordelijke gebieden rondom de pool ontwikkeld. In die gebieden komen ze nu nog voor. De jongste soort is waarschijnlijk de geelsnavelduiker. Diens verspreidingsgebied (Noord-Europa, Siberië) sluit aan op dat van de ijsduiker. Dat

is een voornamelijk Amerikaanse soort. Er is nog een jongere soort, maar ik weet niet of dat aan de evolutie ligt. In Noordoost-Siberië en Noordwest-Amerika komt een duiker voor die inmiddels als aparte soort wordt beschreven: de Pacifische duiker. Daarvoor werd hij beschouwd als een ondersoort van de parelduiker. Doordat hij in onze streken nooit gezien wordt, staat hij niet in uw gidsjes.

De recente soorten horen tot één geslacht: *Gavia*. Dat betekent zeeduiker. Doordat ze zo weinig verwant zijn aan andere vogels vormen ze samen ook een familie. Nog niet zolang geleden werden ze samen met de familie van de futen in een orde ondergebracht. Nu vindt men dat de overeenkomsten tussen deze beide families berusten op aanpassingen aan een soortgelijk milieu en niet op verwantschap. Dat heet met wat moeilijke woorden convergente adaptatie. Aanpassingen dus die vanuit een ander uitgangspunt op hetzelfde uitkomen. Een overbekend voorbeeld daarvan zijn de vinnen van vissen en walvissen. De duikers worden nu dus beschouwd als een zelfstandige orde, nauwelijks verwant aan andere vogelorden. Ze broeden dus in de poolstreken, aan zoetwaterplassen. De vogels overwinteren zuidelijker, meestal op zee. Uiterste grenzen zo ongeveer Middellandse zee, Golf van Mexico, Californië, Japan, China, Zwarte Zee. De geelsnavelduiker blijft het noordelijkst. Begin maart zagen we

er een op het Lac du Der-Chantecoq. Dat is dus uitzonderlijk ver naar het zuiden. Men neemt aan dat de ijsduikers die langs de Westeuropese kusten overwinteren afkomstig zijn van de broedgebieden op IJsland en Groenland.

Duikers leven voornamelijk van vis. Die achtervolgen ze duikend. Het zijn uitstekende zwemmers en duikers, dankzij hun bouw. Ze hebben een torpedovormig lichaam bekleed met een nauwsluitend verenpak. De poten steken naar achter uit het lichaam, als de schroef van een schip. Het loopbeen (het stuk van de poot tussen tenen en enkel) is van links naar rechts afgeplat. Tussen de drie naar voren stekende tenen zitten zwemvliezen. De poten zijn vanaf de enkel opgenomen in het lichaam. De poten zijn de aandrijving, de vleugels dienen onder water uitsluitend om mee te sturen. De botten zijn niet gevuld met lucht, zoals bij de meeste vogels. Ze zijn massief. Daardoor hebben ze ongeveer het soortelijk gewicht van water. Bovendien kunnen ze de hoeveelheid lucht in hun longen en verenpak naar willekeur regelen. Daardoor kunnen ze zonder een rimpeling te veroorzaken geheel of gedeeltelijk onder water zakken. Ze zwemmen dan ook vaak met alleen de kop boven water. Ze kunnen extra zuurstof in hun weefsels opslaan en vervoeren een grotere koolzuurconcentratie in hun lichaam. Daardoor kunnen ze meerdere minuten onder water blijven. De gemiddelde duur van een duik

is echter 30-45 seconden. Ze duiken dan drie tot zes meter diep. De diepste duik die ooit is waargenomen was van een ijsduiker: 81 m. Dat is het record voor vogels die ook nog kunnen vliegen. Sommige pinguïns komen nog dieper.

De vleugels zijn klein en spits. Toch zijn het uitstekende vliegers die soms duizenden kilometers vliegen op trek. De vleugelbelasting (lichaamsgegewicht gedeeld door vleugeloppervlak) is het grootst van alle vogels. Ze hebben dan ook een aanloop nodig van 25-400 m om in de lucht te komen. Dat kan alleen vanaf water, vanaf land lukt dat niet. Als ze gedwongen zijn op land te landen, zijn ze dus verloren. Daarom trekken ze zoveel mogelijk over water. Die lange aanloop dwingt ze aan grotere plassen te broeden. De roodkeelduiker is lichter en heeft dus de kortste aanloop. Die broedt dan ook aan kleinere poelen. Ze landen met veel gespetter op hun borst in het water. Niet met hun poten vooruit zoals veel watervogels.

Om te copuleren en te broeden moeten ze aan land. Copuleren is maar een wip, maar om te

nestelen moet er gelopen worden. Dat kunnen ze door de inplanting van de poten haast niet. Ze schuifelen en hoppen dan op borst en buik. Het is dus begrijpelijk dat ze hun nest vlak bij het water maken (30-60 cm er vanaf). Het is groot en plat en gemaakt van plantendelen. De geelsnavelduiker is de enige die zijn nest wel eens aan een rivieroever maakt. Daarmee neemt hij nogal wat risico, want als het waterniveau verandert.... Ze leggen doorgaans twee olijfbuine, zwart gespikkelde eieren. Man en vrouw broeden afwisselend. Na 24-29 dagen komen de donsjongen uit en die gaan zo gauw mogelijk te water. Ze zwemmen zelfstandig, maar rijden ook vaak mee op de rug van de ouders. Beide ouders voeren de jongen. De roodkeelduiker broedt soms aan poelen die zo klein zijn, dat er niet genoeg vis inzit. Dan moet hij die dus soms kilometers verderop te pakken zien te krijgen.

In ieder geval ijsduikers verdedigen om het nest een enorm territorium (40-80 hectare). De vijandelijkheden bereiken doorgaans hun toppunt in een soort

klapwiekende hardloopwedstrijd over het wateroppervlak, begeleid door veel gehuil, geschreeuw en gejedel. Een enkele keer wordt het matten. Alle duikers zijn trouwens in de broedtijd luidruchtige vogels. De ijsduiker is misschien wel de luidruchtigste vogel die bestaat. Hij heeft o.a. een waanzinnig gelach op zijn repertoire. Daaraan dankt hij zijn Amerikaanse naam loon. Een waanzinnige is in het engels namelijk een lunatic, in de wandeling loon.

Vanaf de bevruchting totdat de jongen zelfstandig zijn duurt zo'n vier tot vijf weken. Erg veel meer tijd is er ook niet tussen het smelten van het ijs en het weer bevroren van de meren in die noordelijke gebieden. Ze kunnen wel meer dan 18 jaar oud worden. Natuurlijke vijanden hebben ze nauwelijks. De voornaamste bedreigingen komen van de mens: vishaken, visnetten, olie lekkages en andere milieuverontreiniging. De mens is door zijn activiteiten ook verantwoordelijk voor verlies van broedgebied. Dat is fataal, er zijn geen vervangende plekken. Alle bruikbare plekken zijn bezet.

Jeugd cursus vogels kijken

Alweer voor het vijfde jaar starten leden van de Vogelwerkgroep in september met een cursus vogels kijken voor de jeugd in de leeftijd van 8 tot en met 13 jaar. Als je graag lekker buiten bezig bent in de natuur dan is deze cursus iets voor jou! Je ziet een vogel maar je weet niet hoe hij heet en waar hij woont of eet. Wil je de vogels op alle manieren leren (her)kennen, doe dan met ons mee.

Wanneer: 16 keer op zaterdagochtend van september tot mei, in de schoolvakanties zoveel mogelijk niet.

Tijd: meestal van 10.00 tot 12.00 uur, bij excursies beginnen we meestal vroeger en die duren soms langer.

Plaats: de Hooiberg naast het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten in 's-Graveland.

Kosten: f 55,- of Euro 25,-

Aanmelden bij: Atie en Frans van Klaveren

Berkenhof 3 1241 VP Kortenhoef Tel.: 035-6561426

Cursus Vogels herkennen

Wij nodigen u uit voor de cursus "Vogelherkenning" die start op 9 oktober a.s.. De cursus bestaat uit lezingen, het vertonen van dia's, het laten horen van vogelgeluiden en een aantal excursies. In deze tijd van het jaar zullen we ons speciaal richten op vogeltrek en de wintergasten. Maar ook de blijvers, waaronder roofvogels, watervogels en vogels van bos en veld worden niet vergeten.

De cursus wordt gegeven op de dinsdagavonden 9, 16 en 30 oktober en 6, 13 en 20 november van 20.00 tot 22.00 uur.

De kosten bedragen f 50,-.

U kunt zich hiervoor opgeven bij:

A.C.L. van Klaveren-van Oord

Berkenhof 3 1241 VP Kortenhoef

Tel.: 035-65614264

Programma

Zondag 23 september: Dagexcursie Flevopolders o.l.v. Wim Leclercq en Frank v.d. Weijer. Vertrek om 6.30 uur vanaf de parkeerplaats bij station Bussum Zuid. Meenemen een stoeltje om zittend met de telescoop de vogels goed te kunnen bekijken. Verder natuurlijk ook eten en drinken.

Donderdag 27 september: Lezing door de Heer J. A. van Franeker met als onderwerp: Antarctica - Spiegels in het ijs.

Jan Andries van Franeker is bioloog en verbonden aan het onderzoek instituut Alterra op Texel. Hij is recent gepromoveerd op het proefschrift "Spiegels in het ijs". Als onderzoeker is hij begonnen met de Noordse Stormvogel. Maar sinds 1984 werkt hij in het zuidpoolgebied. Te land en ter zee bestudeert hij daar andere stormvogelsoorten en zeevogels en zeezoogdieren in het algemeen. In zijn lezing laat hij u ook achter andere mooie plaatjes kijken, naar het verhaal dat de dieren vertellen over de kracht, én de kwetsbaarheid van een verbijsterend ecosysteem.

De avond wordt gehouden in de Bethlehemkerk te Hilversum, Loosdrechtseweg 263 (hoek Diependaalselaan). Aanvang 20.00 uur

Zaterdag 29 september: Landelijke trekteldag, georganiseerd door Vogelbescherming Nederland. Zie vorige Korhaan pag. 79.

Donderdag 11 oktober: Door de KNNV afd. het Gooi georganiseerde lezing in het bezoekerscentrum van Natuurmonumenten in 's-Graveland over het leven onder water in de Nederlandse zoete wateren. De lezing wordt gegeven door de bekende natuurfotograaf W.Kolvoort. De entreprijs bedraagt f 5,-. Aanvang 20.00 uur.

Zaterdag 13 oktober: Lange ochtend- wandelexcursie in de Vijfhoek bij Muiden o.l.v. Ricardo van Dijk. Vertrek om 7.30 uur bij de carpoolplaats aan de afslag van de A1 Muiden/Weesp. Einde excursie ca. 14.00 uur. Eten en drinken meenemen wordt aanbevolen, alsmede het dragen van laarzen.

Donderdag 25 oktober: Lezing door Mevrouw P. de Goeij over de trek van de Rosse Grutto. Petra de Goeij is bioloog en voor een lopend onderzoek verbonden aan het NIOZ op Texel. Ieder jaar in mei arriveren de rosse grutto's uit west Afrika in Nederland. Ze foerageren van half mei tot begin juni in de weilanden op Texel. Daar worden ze al sinds 1989 gevangen en geringsd om meer over hun trekstrategie te weten te komen. In 1999 en 2000 zijn een aantal rosse grutto's voorzien van een radiozendertje. Er wordt verslag gedaan over hun bewegingen op Texel en de trek over Zweden naar de broedgebieden. Zij heeft over het eerste jaar van het onderzoek gepubliceerd in de 'Graspieper'. De avond wordt gehouden in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263 (hoek Diependaalselaan) te Hilversum. Aanvang 20.00 uur.

Zondag 28 oktober: Ochtend- wandelexcursie Tienhovens kanaal o.l.v. Wim Leclercq en Jan Terlouw. Vertrek om 8.30 uur vanaf het parkeerterrein tegenover Vliegveld Hilversum

Zaterdag 10 november: Ochtend- wandelexcursie Hilversumse Bovenmeent o.l.v. Yolande Bosman en Fred van Klaveren. Vertrek om 8.30 uur vanaf de parkeerplaats aan het einde van de Verlengde Fortlaan in Naarden.

Donderdag 22 november: Lezing door mevrouw M. J. Augusteijn-Esser over "De Nederlandse Vogelbescherming in het kader van de Europese regelgeving" (onder voorbehoud) Mevrouw Augusteijn is lid van de 2de kamer fractie van D66. Zij heeft onder ander de natuur en vogelbescherming in haar portefeuille. Hoe is de Natuur en Vogelbescherming in Europa geregeld? Voldoet Nederland aan de Europese normen? Kunnen lokale vogelwerkgroepen daarbij een rol spelen? De lezing vindt plaats in de Bethlehemkerk, Loosdrechtseweg 263 (hoek Diependaalselaan) te Hilversum. Aanvang 20.00 uur

Zondag 25 november: Ochtend- wandelexcursie Gooimeerkust en Huizer Eng. Vertrek om 9.00 uur vanaf de parkeerplaats bij de Haven van Huizen.

Zaterdag 1 december: Jaarlijkse Landelijke dag voor Vogelaars, georganiseerd door SOVON, in samenwerking met Vogelbescherming Nederland en de Nederlandse Ornithologische Unie (NOU) De dag is gratis te bezoeken voor iedereen met hart voor vogels (tellen). Evenals vorig jaar wordt deze dag gehouden in Concertgebouw De Vereeniging te Nijmegen, op 5 minuten loopafstand van station Nijmegen. Aanvang 10.00 uur. De zaal gaat open om half tien.

Zaterdag 8 december: Ochtend- wandelexcursie Amsterdamse Waterleiding (Loenerveense plas) o.l.v. Jan van Bergeijk en Adri Vermeule.
Vertrek om 9.00 uur vanaf de parkeerplaats bij station Bussum Zuid.

Zaterdag 12 januari 2002: Ganzenexcursie Friesland. Vertrek om uur vanaf de parkeerplaats bij station Bussum Zuid.

Zondag 27 januari: Ochtend- wandelexcursie over de 's-Gravelandse Landgoederen o.l.v. Yolande Bosman en Fred van Klaveren.
Vertrek om 8.30 uur vanaf de parkeerplaats bij landgoed Gooilust

Zaterdag 9 februari: Ochtend- wandelexcursie De Stulp/Pluismeer o.l.v. Adri Vermeule.
Vertrek om 8.30 uur vanaf de parkeerplaats bij het midgetgolfterrein in de Lage Vuursche.

Zondag 24 februari: Ochtend- wandelexcursie bij de Stichtse Brug en naar de vogelhut aan het Eemmeer. Vertrek om 8.30 uur vanaf de parkeerplaats bij het surfstrand in Huizen.

12, 13 en 14 april: Voorjaarsweekend op Terschelling

Excursies **binnen** ons werkgebied vertrekken altijd vanaf de plaats waar de excursie wordt gehouden. Bij excursies **buiten** ons werkgebied wordt steeds vertrokken vanaf station Bussum Zuid (bij het stationsgebouw). Leden die niet over een auto beschikken kunnen vanaf dit verzamelpunt meervaren. Mocht u willen deelnemen aan een bepaalde excursie **binnen** ons werkgebied, maar ondervindt u problemen met het bereiken van de plaats van samenkomst omdat u b.v. niet over eigen vervoer beschikt, schrijf dan een briefje aan Joke van Velsen (adres achter in de Korhaan), Geprobeerd zal dan worden een passende oplossing voor u te vinden,

Deelnemers aan de excursies wordt dringend verzocht om bij alle excursies **voor** de aangegeven tijd aanwezig te zijn, zodat op tijd vertrokken kan worden.

Bij afmelding tot een week van tevoren bij weekends en excursies waarvoor betaald moet worden, worden administratiekosten in rekening gebracht. Als u later afmeldt wordt maximaal 50% terugbetaald.

Voor de goede orde wijzen wij erop dat de in het programma aangekondigde excursies, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, in principe uitsluitend bedoeld zijn voor leden en huisgenootleden van de VVG. U wordt dringend verzocht naar deze excursies geen **kleine kinderen** en geen **honden** mee te nemen. Dit geldt uiteraard ook voor de weekenden.

Ontvangen Literatuur

Samenstelling: Linda Willemstein

Genoemde artikelen zijn slechts een selectie en vormen niet de complete inhoudsopgave.

Argus, Kwartaal tijdschrift van de Stichting Kritisch Faunabeheer, jrg 26 no 2, juli 2001.

Boomblad, jrg 13 no 3, juni 2001.

De Dompheorn, Natuur- en Vogelwacht De Vijfheerenlanden, jrg 35 no 2, juni 2001.

Dutch Birding, Dutch Birding Association, jrg 23 no 3, 2001:
A basic understanding of moult: what, why, when and how much? – Artikel over de rui bij vogels. Wat is de rui, waarom raken vogels in de rui etc.
Trends in systematics – artikel over de teneriferoedborst.
Idem, jrg 23 no 4, 2001:
Identification of two-barred, greenish, bright-green and arctic warblers – Een

weergave van de veldkenmerken van de swinhoes boszanger, grauwe fitis, groene fitis en noordse boszanger en de mogelijke consequenties voor de veldidentificatie van de swinhoesboszanger in Europa.
Hybridisatie tussen waterhoen en meerkoet – In 1999 werd in een vijver bij Arnhem een gemengd broedgeval van waterhoen en meerkoet geconstateerd. In 2000 zijn op verschillende plaatsen

hybriden waargenomen en gegevens over deze hybriden verzameld. Dit artikel is een weergave van de verzamelde gegevens.

Broedgeval van noordse nachtegaal in flevoland in 1995.

Ficedula, Tijdschrift van Twentse VWG, jrg 30 no 2, juni 2001.

Fitis, VWG Zuid-Kennemerland, jrg 37 no 2, 2001.

De Glerzwaluw, VWG Amsterdam, jrg 39 no 1, juni 2001.

De Graspleper, Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland (SVN), jrg 21 no 1, mei 2001:

Verslag telling knobbelzwanen in Noord-Holland – Het doel van de telling was het vergroten van de kennis over het voorkomen van knobbelzwanen en de aantallen in de periode maart/mei. Daarnaast wilde men informatie verkrijgen over groeps-grootte, leeftijd, leeftijdsopbouw van de groep, gedrag en voedselgebied.

Idem, jrg 21 no 2, juni 2001:

Roofvogelonderzoek in het Gooi en de provincie Utrecht – In dit artikel worden de resultaten van het onderzoeksjaar 2000 die betrekking hebben op zeven soorten roofvogels beschreven.

Beschermingsplan steenuil Noord-Holland – In oktober heeft de Steenuilwerkgroep Noord-Holland het Beschermingsplan Steenuil Noord-Holland gepubliceerd. In dit artikel zijn de hoofdpunten uit dit plan overgenomen.

Een sombere toekomst voor de boerenzwaluw – De boerenzwaluw dreigt in de knel te komen door het veranderen van het landschap en het verdwijnen van nestgelegenheid.

De Grauwe Gans, St. Vogel- en Natuurwacht Zuid-Flevoland, jrg 17 no 2, juni 2001:

Steltlopers – In dit artikel wordt er een steltlopersoort uitgelicht, de zogenaamde ruiters.

IJsselmeerkant, nieuws van de Vereniging tot Behoud van het IJsselmeer, no 2, juli 2001.

De Kleef, Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, jrg 25 no 2, juni 2001.

De Kruisbek, Vogelwacht Utrecht, jrg 44 no 3, juni 2001.

Mens en Natuur, IVN Vereniging voor natuur- en milieueducatie, jrg 52 no 2, zomer 2001.

Natuurbehoud, vereniging natuurmonumenten, jrg 32, augustus 2001.

Natuur en Milieu, Stichting Natuur en Milieu, jrg 25 no 7/8, juli/augustus 2001.

NME Magazine, Stichting Regionaal Natuur- en Milieu-Educatie centrum voor het Gooi en omstreken.

Noordhollands Landschap, Stichting Het Noordhollands Landschap, jrg 28 no 2, juni 2001.

Onze Waard, Natuur- en Vogelwacht De Alblasserwaard, jrg 32 no 2, zomer 2001.

Politie Dier en Milieu, Vereniging Politie dieren en milieubescherming, jrg 76 no 2, juni 2001.

SOVON Nieuws, jrg 14 no 2, juni 2001: Elegante poelruiter steeds vaker waargenomen – Informatie over de in ons land vrij zeldzame poelruiter of kleine groenpootruiter. Piekaantallen van ganzen in Nederland in 1999/2000.

De Steenloper, Vogelwerkgroep Den Helder, jrg 19 no 103, juli 2001.

De Takkelling, Werkgroep Roofvogels Nederland, jrg 9 no 2, 2001: Wie lui is, moet slim zijn: maten, gewichten en vliegprestaties van roofvogels.

Ecologie, aantallen en bescherming van roofvogels in Georgië – Dit artikel geeft een overzicht van wat er tot dusver bekend is over de migratie Georgië, ecologie en bescherming van enkele belangrijke soorten roofvogels in , gebaseerd op recent onderzoek en inventarisatie.

De Tringlaan, Vogelwerkgroep Schagen e.o., jrg 24 no 3, juni 2001.

Vanellus, Bond van Friese Vogelbeschermingswachten, jrg 53 no 3, juni 2001.

Van Nature, Nieuws van Vereniging Natuurmonumenten, jrg 11 no 7, juli/augustus 2001.

Idem, jrg 11 no 6, juni 2001.

Veld- en Vitrine, Mededelingen van het Fries Natuurmuseum, no 148, juni 2001.

Het Vogeljaar, Tijdschrift voor vogelstudie en vogelbescherming, jrg 49 no 3, 2001:

Slaapplaatstrouw bij in warenhuizen overmachtende witte kwikstaarten – In dit artikel zal worden ingegaan op het eventuele verschil in plaatstrouw tussen de seksen bij de witte kwikstaart, en tussen jonge vogels en adulten. Ook de verschillen in (slaap)plaatstrouw tussen jonge witte kwikstaarten onderling komen aan de orde.

Vogels, Tijdschrift over vogels en vogelbescherming, jrg 21 no 4, juli/augustus 2001:

De doodroeper wordt nu zelf gehaald – Steenuil verdwijnt uit steeds saaiër landschap.

Een maand puber – De meeste vogeljongen is maar een schamele puberteit vergund. Slecht een enkele soort neemt ruim de tijd om uit te puberen.

Vogelnieuws, Vogelbescherming Nederland i.s.m. de Kerkuilen werkgroep Nederland, jrg 14, no 3, juni 2001: Themanummer kerkuil.

Mutaties Ledenbestand

Nieuwe Leden

J W VAN DEN BERG

C J DRIJFHOUT

MW D DRIJFHOUT-ZWEIJTZER

J P KOSTELIJK

J MEIJER

A NAZIM

MW J OFFERMAN

Adreswijzigingen

MW S G BIRNIE

MW M BREUKELAAR

MW A J CAVALJE

A C A M KERKHOFF

G E S KLEIN-HOMMES

G VAN DER KUIP

BOEKWEITLAND 96

GOYERGRACHT-ZUID 35

GOYERGRACHT-ZUID 35

DROSSAARD 38

MEIJERKAMPLAAN 23

PARAMARIBOSTRAAT 45

GABRIELGAARDE 44

SPARRENLAAN 78

SPARRENLAAN 78

H. VAN BORSSELENKADE

LUITGARDEWEG 28

AMERSFOORTSESTRAATWEG 1411 HE

DR. J.P. THIJSSELAAN 34

3764 ZN

3755 MZ

3755 MZ

1412 NS

1406 SW

1058 VG

1241 AM

3742 WJ

3742 WJ

1181 AZ

1211 NB

1411 HE

3571 GR

SOEST

EEMNES

EEMNES

NAARDEN

BUSSUM

AMSTERDAM

KORTENHOEF

BAARN

BAARN

AMSTELVEEN

HILVERSUM

NAARDEN

UTRECHT

035

035

035

035

035

020

035

035

035

020

035

035

030

6022493

5318003

5318003

6946777

6472436

6126630

6581101

5412643

5412643

6416918

5824197

6913369

2313172

Veldwaarnemingen

- DODAARS**
11.08.01 1 ex. Gooimeer, Oud Naarden. D.JONKERS.
13.07.01 1 ex. Zanderij, Hilversum. D.JONKERS.
- GEOORDE FUUT**
10.05.01 3 exx. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS ea.
- JAN v. GENT**
10.07.01 1 ex. Tuin, Radiolaan 32 Huizen. Betrof een verzwakt ex., vol met parasieten, overgebracht naar Vogelasiel Naarden en daar overleden. Dagrapp. Politie G&V.
- KOEREIGER**
14.08.01 1 ex. Nabij vogelscherm, Bovenmeent, Hilversum. Grauw vederkleed, gele snavel met klein zwart puntje, zwarte poten en voeten. Vogel stond naast grote zilverreiger. L.+ J.HARTOG.
- KLEINE ZILVERREIGER**
06.05.01 1 ex. Cirkelend boven Melkmeent en fouragerend in plasjes, Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.
28.05.01 1 ex. Fouragerend, Bovenmeent, Hilversum. SINOO/BOOY.
- GROTE ZILVERREIGER**
14.08.01 5 exx. Vogelhut, Bovenmeent, Hilversum. L.HARTOG.
- PURPERREIGER**
10.07.01 1 ex. Vuilstort, Muiderberg. F.DERRIKS.
23.08.01 1 ex. Overvliegend in Z., Bijvanck, Blaricum. D.JONKERS.
- OUIEVAAR**
Juli 2001 8 exx. Fouragerend op vuilstort bij overslagbedrijf a/d Loodijk, Ankeveen. Gooi & Eemlander Juli 2001.
05.07.01 7 exx. Rustend in pas gemaaid grasland, Loodijk Ankeveen. P.VOS.
06.07.01 5 exx. Betrof geringde exx.. Geringd in buitenstations, 1 ex. geringd in 2000 De Wijk (Dr), 1 ex. in 2000 Spanga (Fr.), 1 ex. in 1999 Zegveld (Ut), 1 ex. in 2000 Rossum (NB), 1 ex. in 1998 Zegveld (Ut), Boven-
- Samenstelling: Peter Vos**
meent, Hilversum. D. JONKERS.
17.07.01 6 exx. Bovenmeent, Hilversum, vanaf Loodijk. SCHOLTEN.
- LEPELAAR**
20.06.01 10 exx. Bovenmeent, Hilversum. A.VISSER.
10.07.01 1 ex. Overvliegend in ZW. ri. Horn & Kuyerpolder, Ned. den Berg. M.de GRAAF.
11.08.01 6 exx. Gooimeer, Naarden. F.LEURS.
- ZWARTE ZWAAN**
16.08.01 3 exx. Huizerstrandje, Huizen, G.MARMELSTEIN-DZIALJNER.
- BRANDGANS**
25.08.01 5 exx. Oud Naarden. VRG 't GOOI.
- NIJLGANS**
21.08.01 103 exx. Volksweg, Eempolder N. D.JONKERS.
- BERGEEND**
30.05.01 2 exx. Weiland achter Boekesteijn. 's-Graveland. (v) verdween in konijnenhol, mogelijk territorium. R.SINOO.
- SMIENT**
27.05.01 3 exx. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.
01.08.01 4 exx. Naardermeer, Naarden. M. de GRAAF.
- KROONEEND**
25.05.01 1 ex. (m) Fouragerend tussen krakeenden. Vijfhoek, Muiden. F.DERRIKS
- KUIFEEND**
22.08.01 200 exx. Gooimeer. thv Huizerstrand. Huizen. G.MARMELSTEIN-DZIALJNER.
- WESPENDIEF**
09.05.01 3 exx. (2exx. doortrekkend in N.ri), Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.
20.05.01 2 exx. Trek in NW ri. Boven Loenen. G.v.OORT.
22.06.01 1 ex. (juv) 's-avonds in boom op eilandje in 3e plas Loosdrecht, werd lastig gevalen door kraai. P.VOS.
16.07.01 1 ex. Landgoed Boekesteijn, 's-Graveland. R.SINOO.
22.07.01 1 ex. Landgoed de Beek, Bussum. R.SINOO.
- 22.07.01 1 ex. Cors Rijkseweg, Eempolder. R.SINOO.
27.07.01 1 ex. Bovenmeent, Hilversum. R.SINOO.
01.08.01 1 ex. Keverdijkse Polder, Weesp. D.JONKERS.
07.08.01 1 ex. Laag overvliegend ri. Naardermeer over de Stichtse Kade, Ankeveen. P.VOS.
14.08.01 1 ex. Vecht bij Loenen. M.de GRAAF.
23.08.01 1 ex. Bovenmeent, Hilversum, thermiekend boven bosrand langs Naardermeer. P.VOS ea.
- ZWARTE WOUW**
26.04.01 1 ex. Ca 10 min. jagent boven plasjes in Bovenmeent, Hilversum. daarna N.ri. F.DERRIKS.
12.05.01 1 ex. Overvliegend in N. ri. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.
- BRUINE KIEKENDIEF**
24.03.01 8 exx. Betrof trek in O. ri. Excursie vogelcursus. Gooimeer kust. P.vd.POEL.
01.08.01 1 ex. Keverdijkse Polder, Weesp. D.JONKERS.
- BLAUWE KIEKENDIEF**
18.08.01 1 ex. (m). Oud Naarden, Naarden. VRG 't GOOI.
- HAVIK**
27.05.01 1 ex. Zuiderheide, Laren. G.BIESHAAR.
- BUIZERD**
09.05.01 18 exx. Samen met 2 wespendieven en 2 bruine kiekendieven, trekkend in N.ri. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.
- VISAREND**
11.05.01 1 ex. Bovenmeent, Hilversum. SINOO/DERRIKS/STEVENS.
12.05.01 1 ex. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.
20.05.01 1 ex. Meerkade, Naardermeer. F.DERRIKS.
19.08.01 1 ex. Schroevend, met vis in poten, speels aangevallen door 3 buizerds. Bovenmeent, Hilversum. R.SINOO.
22.08.01 1 ex. Bijvanck, Blaricum. D.JONKERS.
23.08.01 1 ex. Bovenmeent, Hilversum. P.VOS.

BOOMVALK

- 20.05.01 2 exx. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.
10.06.01 1 ex. Boven wijk Hoefijzer Loenen. E.v.OORT.
22.06.01 1 ex. Jagend op oeverwaluwen, Groeve Oosterm't, Blaricum. JONKERS/LEURS/ea.
02.07.01 1 ex. Zeer hoog thermiekend en wegvliegend in N. ri. Bovenmeent, Hilversum. R.SINOO.
16.07.01 1 ex. Oostdijk, Naarden. JONKERS/LEURS/ea.
16.07.01 1 ex. Landgoed, Boekesteijn, 's Graveland. R.SINOO.
21.07.01 2 exx. Gooimeer, Oud Naarden. VRG 't.GOOI
28.07.01 1 ex. Eembrugge, Eempolders. D.JONKERS.
04.08.01 1 ex. De Kampen, Oostmeent, Blaricum. JONKERS/LEURS.

SLECHTVALK

- 22.04.01 1 ex. Rustend op el. mast, Nwe Keverdijkse Polder, Weesp. F.DERRIKS.

WATERAL

- 01.08.01 4 exx. Roepende exx. Keverdijkse Polder, Weesp. M.de GRAAF.
01.08.01 2 exx. Roepend, Gooimeer, Oud Naarden. D.JONKERS.

PORSELEINHOEN

- 12.05.01 1 ex. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.
27.07.01 1 ex. Bovenmeent, Hilversum. KRILAERT/BECH.
19.08.01 3 exx. 1 ad. ex., fladderend over slootje en 2 juv. elkaar achtermajagend. Bovenmeent, Hilversum. R.SINOO.

STELTKLUUT

- 14.05.01 3 exx. Volop baltsend (m). met takken in snavel, duidelijk nest bouwend, agressief tegen andere vogels. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.
20.05.01 3 exx. Maatpolder, Eemnes. BIESHAAR/v.MJK/v.LOENEN.
02.07.01 2 exx. Eerst fouragerend., later hoog wegvliegend in W.ri. Bovenmeent, H'sum. R.SINOO.

KLUUT

- 10.05.01 1 ex. (1 paar broedend in akkers, med RIGTER) Maatpolder Eemnes. D.JONKERS.
20.05.01 6 exx. Maatpolder, Eemnes. G.BIESHAAR/G.v.LOENEN.

KLEINE PLEVIER

- 02.06.01 3 exx. Maatpolder, Eemnes. G.BIESHAAR.
20.06.01 1 ex. Voorlanden, Stichtse Brug. D.JONKERS.

- 20.06.01 1 ex. Fouragerend in plas-dras, Bovenmeent, Hilversum. S.VISSER.

- 28.06.01 1 ex. Zanderij, Hilversum. VERMEULE/JONKERS/ea.
10.07.01 2 exx. Vuilstort Muiderberg. LEURS/JONKERS.

BONTBEKPLEVIER

- 14.05.01 32 exx. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.
02.06.01 3 exx. Maatpolder, Eemnes. G.BIESHAAR.

GOUDPLEVIER

- 18.08.01 1 ex. Overvliegend in O.ri. Bijvanck, Blaricum. D.JONKERS.

TEMMINCKS STRANDLOPER

- 06.05.01 2 exx. Bovenmeent, Hilversum. R.SINOO.
10.05.01 16 exx. Zeer grote groep, waartussen ook een Kleine Strandloper. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.

KEMPHAAN

- 10.05.01 25 exx. Maatpolder, Eemnes. D.JONKERS.
20.06.01 10 exx. Overwegend (m), met fraaie kragen, geen baltsge-drag. Bovenmeent, Hilversum. A.VISSER.

GRUTTO

- 01.04.01 34 exx. Ijslandse vorm. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.

REGENWULP

- 10.05.01 27 exx. Maatpolder, Eemnes. D.JONKERS.
16.07.01 23 exx. Oostdijk, Naarden. JONKERS/LEURS.

ZWARTE RUITER

- 06.05.01 10 exx. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.

POELRUITER

- 07.04.01 1 ex. Ingezonden waarnemingskaart met mooie tekening en uitgebreide soortbeschrijving van R.SINOO. Omlaaggebogen snavel!!., wit ringetje om oog, bruin grijze bovenzijde met zwarte vlekken, witte V op rug, groengele poten. Bovenmeent, Hilversum. Van VEEN/SINOO/vd.POEL/LAOUT/PRINS/v. BEUSEKOM ea.

GROENPOOTRUITER

- 10.05.01 1 ex. Maatpolder, Eemnes. D.JONKERS.
20.08.01 1 ex. Bijvanck, Blaricum. D.JONKERS.

BOSRUITER

- 06.05.01 28 exx. Fouragerend, Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.

- 19.06.01 2 exx. Korte Maatskade, Eemnes. G.v.LOENEN.

- 23.08.01 2 exx. Overvliegend in Z ri. Bijvanck, Blaricum. JONKERS/LECLERQ.

OEVERLOPER

- 26.05.01 5 exx. Stichtse Brug, Gooimeer. JONKERS/LEURS.

GRAUWE FRANJEPOOT

- 21.08.01 1 ex. Juv. , ruiend naar 1e winterkleed. Bovenmeent, Hilversum. R.SINOO.

GEELPOOTMEEUW

- 21.08.01 1 ex. Adult, tussen 3 ad. zilvermeeuwen in plas langs de weg, verschillen goed waarneembaar. Bovenmeent, Hilversum. R.SINOO.

GROTE MANTELMEEUW

- 06.06.01 8 exx. Pier Muiden. D.JONKERS.
31.08.01 12 exx. Ieder op een eigen slaappleats (20.25u) en op een eigen, rode! boei over een lengte van enkele kilometers in de vaargeul, (alleen Grote Mantels!) Gooimeer, Naarden, Huizen. P.VOS.

VISDIEF

- 19.07.01 30 exx. Gooimeerkust, Huizen. G.MARMELSTEIN-DZIALINER.

DWERGSTERN

- 07.08.01 1 ex. Ijmeer, Muiden. JONKERS/vd BRINK.

WITWANGSTERN

- 07.08.01 1 ex. Ijmeer, Muiden. JONKERS/vd BRINK.

WITVLEUGELSTERN

- 10.05.01 1 ex. Ad., fouragerend tussen zwarte sterns en visdiefjes. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.

KOEKOEK

- 10.05.01 1 ex. Betrof zeldzame rosse fase (v). Kreugerlaantje, Weesp. F.DERRIKS.
04.08.01 1 ex. De Kampen, Oostmeent, Blaricum. D.JONKERS.

KERKUIL

- 16.05.01 1 ex. Broedgeval, Melkmeent, Hilversum. R.SINOO.
24.08.01 1 ex. Laagvliegend over huis/ tuin, B. Ingellaan 12 Ankeveen. LHARTOG.

RANSUIL

- 05.07.01 2 exx. nabij HCAW-veld, Lange Heul, Bussum. BODE/SCHOLTEN.

IJSVOGEL

- 02.08.01 1 ex. (v). Vloog tegen raam in achtertuin, zonder (merkbare) nadelige gevolgen. B.Ingellaan, Ankeveen. L.HARTOG.
29.07.01 1 ex. Fouragerend, Landgoed, De Beek, Naarden. L.BECH.
21.08.01 1 ex. Abri, Naarden. D.JONKERS.
25.08.01 1 ex. Gooimeer, Oud Naarden. D.JONKERS.

GROENE SPECHT

- 08.07.01 3 ex. Tuin, betrof 1 m. en 2 juv. Steenakker 9, (Blaricum?). E.FRATER SMID.
03.08.01 1 ex. Zanderij 't Gooi VRG 't GOOI.
11.08.01 1 ex. Oud Naarden Naarden. VRG 't GOOI.

ZWARTE SPECHT

- 27.05.01 1 ex. Gooilust, Hilversum. F.DERRIKS.
16.07.01 1 ex. Spanderswoud, Hilversum. R.SINOO.
21.07.01 1 ex. Oud Naarden, Naarden. JONKERS/VOELGEEEST.

KLEINE BONTE SPECHT

- 09.05.01 1 ex. ad. Laegieskamp, Naarden. F.DERRIKS.
10.08.01 1 ex. Tuin gemeentehuis, Loenen. E.v. OORT.
29.07.01 1 ex. Overvliegend ex. Koggewagen, Blaricum. D.JONKERS.
11.08.01 1 ex. Oud Naarden, Naarden. VRG 't GOOI.

BOERENZWALUW

- 03.07.01 2 ex. Broeden in loggia van woonhuis, midden in woonwijk, Koggewagen, Bijvanck, Blaricum. D.JONKERS.

DUINPIEPER

- 11.08.01 3 ex. Oud Naarden, Naarden. D.JONKERS.

ENGELSE GELE KWIKSTAART

- 11.05.01 1 ex. Bovenmeent, Hilversum. R.SINOO

NOORDSE GELE KWIKSTAART

- 12.05.01 15 ex. Bovenmeent, Hilversum. F.DERRIKS.
12.05.01 1 ex. Bovenmeent, Hilversum. R.SINOO.
24.05.01 4 ex. Noorpolder beoosten Muiden. M.de GRAAF.

GROTE GELE KWIKSTAART

- 24.08.01 2 ex. Maatpolder Eemnes. G.J.v.LOENEN.

NACHTEGAAL

- 26.05.01 3 ex. Eiland Dode Hond, Eemmeer, Blaricum. JONKERS/LEURS/ea.

- 26.05.01 1 ex. Voorland Stichtse brug, Oost, Blaricum. JONKERS/LEURS/ea.
25.05.01 3 ex. Volop zingend, midden op de dag. Vijfhoek, Muiden. F.DERRIKS.
25.05.01 1 ex. Krusing Googweg/Zuidpolderweg, nabij A1 Muiderberg. F.DERRIKS.

BLAUWBORST

- 25.05.01 1 ex. Vijfhoek, Muiden. F.DERRIKS.
13.08.01 1 ex. Raboes, Eemnes. JONKERS/LEURS.

ZWARTE ROODSTAART

- 26.06.01 5 ex. Industrierrein, Huizen. D.JONKERS
03.08.01 1 ex. Zanderij, Hilversum. VRG 't GOOI.

GEKRAAGDE ROODSTAART

- 27.05.01 2 ex. Landgoed Boekesteijn, 's-Graveland. F.DERRIKS.

PAAPJE

- 24.08.01 3 ex. Doortrekkend, Bovenmeent, Hilversum. P.VOS.

ROODBORSTTAPUIT

- 20.05.01 2 ex. Betrof paartje met 2 jongen. Zuiderheide, Laren. G.BIESHAAR.

TAPUIT

- 13.05.01 3 ex. Gooijergracht, Eemnes. G.BIESHAAR.

BEFLIJSTER

- 27.04.01 7 ex. Westerheide, Laren. G.BIESHAAR.

GROTE LIJSTER

- 26.05.01 1 ex. Oud Crailo, Huizen. D.JONKERS.

GROTE KAREKIET

- 20.05.01 1 ex. Meerkade, Naardermeer, Naarden. F.DERRIKS.
21.06.01 16 ex. Minimaal 16 zingende m. mei/juni over gehele Loosdrechtse plassen. P.VOS.

SPOTVOGEL

- 09.05.01 1 ex. Verlengde Fortlaan, Naarden. F.DERRIKS.
10.05.01 1 ex. Meentweg 105a, Eemnes?, verbleef daar hele zomer. D.JONKERS.
20.05.01 1 ex. Nwe Keverdijkse Polder, Weesp. DERRIKS/BEUGEL-AAR.
24.05.01 1 ex. Noordpolder beoosten Muiden. M.de GRAAF.
27.05.01 1 ex. Fietscrossbaantje, Melkmeent, Hilversum. F.DERRIKS.

BRAAMSLUIPER

- 09.05.01 1 ex. De Balken, Bijvanck, Blaricum, broedvogel in openbaar groen. D.JONKERS.
12.05.01 1 ex. Fietscrossbaantje, Melkmeent, Hilversum. R.SINOO.
25.05.01 2 ex. Oostkant Vijfhoek, Muiden. F.DERRIKS.
23.08.01 1 ex. Surfstrand Stichtse Brug, Huizen. M.de GRAAF.
29.08.01 1 ex. Zingend ex. in achtertuin, Libellemeent 46, Hilversum. R.SINOO.
05.07.01 1 ex. Jarenlang broedvogel, nu 1-malige waarneming, Koggewagen, Bijvanck, Blaricum. D.JONKERS.
KLEINE VLEGENVANGER
22.08.01 1 ex. Voedsel zoekend tussen gebladerte van oude esdoorn. Tuin in Hoog Baam. KRUSE-MAN/De VRIES.

BOOMKLEVER

- 23.08.01 1 ex. Kilometers verwijderd van zijn biotoop, Koggewagen, Bijvanck, Blaricum. D.JONKERS.

BUIDELMEES

- 21.07.01 1 ex. Oud Naarden, Naarden. D.JONKERS.

WIELEWAAL

- 18.08.01 1 ex. Zuidpolder te Veen, Bij A1, Eemnes. D. JONKERS.

HUISMUS

- 19.08.01 4 ex. 2 bedelende jongen met ouders in tuin, Elzenlaan 21, Hilversum. J.DOMHOF.

EUROPESE KANARIE

- 22.08.01 1 ex. Overvliegend in O. ri. Koggewagen, Bijvanck, Blaricum. D.JONKERS.

SIJS

- 25.08.01 1 ex. Oud Naarden, VRG 't Gooi.

KRUISBEK

- 15.08.01 1 ex. Raamslachtoffer, (op 14/8 2 ex. in omgeving), Bierweg, Blaricum. D. JONKERS.
26.07.01 1 ex. Overvliegend ex. in O. ri. Koggewagen, Blaricum. D.JONKERS.
11.08.01 1 ex. Oud Naarden, Naarden. F.LEURS.
25.08.01 4 ex. Oud Naarden, Naarden. VRG 't GOOI.

ROOMMUS

- 24.03.01 1 ex. 1-malige zang, Magdalen, Gooimeerkust, Huizen. P.vd.POEL

GOUDVINK

- 20.05.01 2 exx. 't Bluk, Laren. G.BIESHAAR.
 20.05.01 2 exx. Verlengde Fortlaan, Naarden. F.DERRIKS.
 25.08.01 6 exx. Oud Naarden, Naarden. VRG 't GOOI.

APPELVINK

- 11.05.01 1 ex. Overvliegend in O.ri. Koggewagen, Bijvanck, Blaricum. D.JONKERS.
 11.05.01 1 ex. Overvliegend ex. Vrede-laan Laren. D.JONKERS.
 14.05.01 2 exx. Spanderswoud, Hilver-sum. R.SINOO.
 25.05.01 1 ex. Vijfhoek, Muiden. F.DERRIKS.
 25.07.01 1 ex. Overvliegend in O.ri. Koggewagen, Bijvanck, Blaricum. D.JONKERS.
 11.08.01 1 ex. Oud Naarden, Naarden. VRG 't GOOI.

GEELGORS

- 17.06.01 1 ex. Fouragerend, Korte Maatskade, Eemnes. G.v.LOENEN.

RIETGORS

- 23.05.01 6 exx. Betrof een bij toeval gevonden nest met vier jongen langs de Buitenvaart in Eemnes. G.BIESHAAR.

NASCHRIFT

Hierbij treft u weer een Veldwaarnemingslijst aan, zoals u van mij gewend was. Deze keer iets uitgebreider door het grote aantal (interessante) inzendingen (312). De (trouwe) inzenders worden hiervoor weer bedankt. Waarnemingen van voor mei 2001 zijn over het algemeen niet opgenomen, enkele uitzonderingen daargelaten, (roodmus !). Opvallend en leuk is het grote aantal waarnemingen van de Wespandief en... wat dacht u trouwens van de meldingen van zingende nachtegalen in ons gebied!

Dank zij uw bijdrage, weer een erg leuke, interessante en afwisselende Veldwaarnemingslijst.

De herfststrek is (komt) er weer, met vaak leuke en niet alledaagse waarnemingen, noteert u ze en stuur ze in (vooral leuke details). Heeft u geen waarnemingskaartjes? Achterin De Korhaan staan de adressen waar ze verkrijgbaar zijn (ik heb ze helaas niet). Bovendien zijn er op de ledenavonden altijd mensen die dan blanco kaartjes bij zich hebben.

Biigevoegd treft u twee waarnemingskaartjes, die u kunt copieëren of uitknippen.

Ik ontvang soms "buitenmodel" kaartjes/brieven van inzenders/lezers. Dit levert grote problemen en extra werk op bij het archiveren. Knippt u de kopieën die u van de kaartjes maakt svp op de juiste grootte af, wij zijn u daarvoor zeer erkentelijk.

Met vriendelijke groet,

PETER VOS

Vogelwerkgroep Het Gool en Omstreken		WAARNEMINGSKAART	
1. Euring code:	2. Soort:	3. Atlas/km blok:	
4. Gebied:	5. Datum:		
6. Totaal:	vr: m: juv ¹ : ad:	ad vr: ad m:	7. Tijd:
8. Waarnemer(s):	9. Doorgeg.: 2		10. Onderz.:
11.1 Overvliegend (j/n)	12.1 Zang (j/n)	12.6 Mogelijk territorium? (j/n)	
11.2 Richting (n/o/w/z)	12.2 Balts (j/n)		
11.3 Foeragerend (j/n)	12.3 Met voedsel (j/n)		
11.4 Rustend (j/n)	12.4 Met jongen (j/n)		
11.5 Slachtoffercode (d/r/v/f)	12.5 Nestvondst (j/n)		
11.6 Uitsluitend gehoord (j/n)	12.6 Mogelijk territorium? (j/n)		
13. Temp.:	Windkr:	Windr (n/o/w/z):	Zicht (h/n/m):
14. Bijzonderheden: (jacht, verstoringen, biol. afwijkingen, bijzonder gedrag, enz.)			
		1) Eventueel leeftijd. 2) Niet invullen.	

Vogelwerkgroep Het Gool en Omstreken		WAARNEMINGSKAART	
1. Euring code:	2. Soort:	3. Atlas/km blok:	
4. Gebied:	5. Datum:		
6. Totaal:	vr: m: juv ¹ : ad:	ad vr: ad m:	7. Tijd:
8. Waarnemer(s):	9. Doorgeg.: 2		10. Onderz.:
11.1 Overvliegend (j/n)	12.1 Zang (j/n)	12.6 Mogelijk territorium? (j/n)	
11.2 Richting (n/o/w/z)	12.2 Balts (j/n)		
11.3 Foeragerend (j/n)	12.3 Met voedsel (j/n)		
11.4 Rustend (j/n)	12.4 Met jongen (j/n)		
11.5 Slachtoffercode (d/r/v/f)	12.5 Nestvondst (j/n)		
11.6 Uitsluitend gehoord (j/n)	12.6 Mogelijk territorium? (j/n)		
13. Temp.:	Windkr:	Windr (n/o/w/z):	Zicht (h/n/m):
14. Bijzonderheden: (jacht, verstoringen, biol. afwijkingen, bijzonder gedrag, enz.)			
		1) Eventueel leeftijd. 2) Niet invullen.	

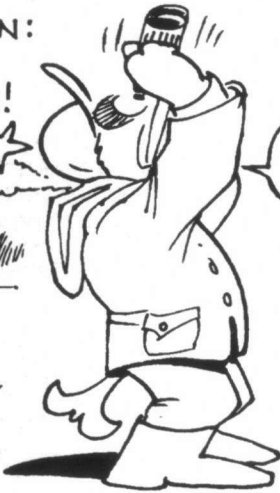
TIPS

- Kor Haan -

TIPS

HOOG OVERVLIEGENDE ROOF-
VOGELS - HOE SPOOR JE DIE
OP?

TIP EEN:
MET
NEKPIJN!

KREUN!

...DIT IS AL BETER!

TIP TWEE: MINDER VERMOEIEND;
NADEEL: OOK MINDER GESLAAGD
OP NATTE BODEM HELAAS!

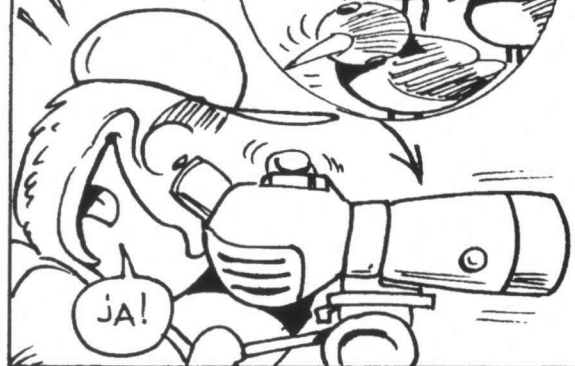
VOLGENDE KEER EEN ZEILTJE
MEENEMEN! ☺ ☹ ☹ ☹ ☹!

TIP DRIE: RICHT
DE TELESCOOP
OP EEN SUFFEND
GROEPJE STELT-
LOPERS!

ALS ZE
OMHOOG
KIJKEN
HEEFT U
BEET!

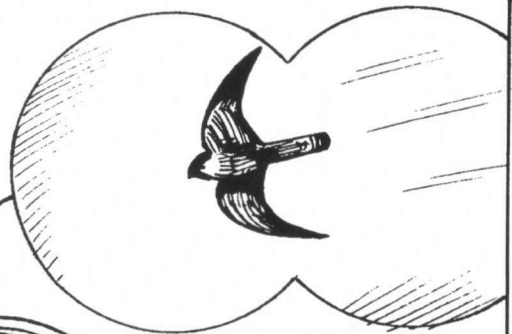
NU HOEFT U ALLEEN NOG
MAAR OMHOOG TE KIJKEN
ONDER HET SLAKEN VAN
KRETEN ALS:

WAAR IS-IE?!
WAAR IS-IE?!

NU KIJKT U
GERICHT
EN U ZIET
GEHEID
EEN
ROOFVOGEL!

JA!!

BINGO!!
EEN BOOMVALK!

Adressenlijst

Postadres VWG: VWG Het Gooi e.o., Postbus 1028, 1200BA Hilversum
Postrekening 2529179 t.n.v. Penningmeester VWG Het Gooi e.o.

Het Vogelwerkgroep Bestuur:

Voorzitter:	: R.A. Kole	Torenvalk 22	3752 SK Bunschoten	035-2990408
Sekretaris	: M. van Houten	Dovenetelhof 28	3742 EH Baarn	035-5415603
Penningmeester	: A.C.A.M. Kerkhof	Luitgardeweg 28	1211 NB Hilversum	035-5824197
SG Algemene Zaken	: L.J. Dwars-Van Achterbergh	Flamingohof 1	1221 LK Hilversum	035-6850627
SG Avifauna	: G.M.L. Proost	Oostergo 15	1274 JS Huizen	035-5251661
SG Natuurbescherming	: D.A. Jonkers	Koggewagen 3	1261 KA Blaricum	035-5260456
SG Vogelcursus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-6561426
SG Excursies	: J.J.M. van Velsen	Dotterbloemlaan 39	3742 ED Baarn	035-6838604
SG Communicatie	: S.L. Visser	Nwe. 's-Gravelandseweg 53b	1406 NA Bussum	035-6920600

Nuttige Adressen:

Aanmelding Vogelcursus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-6561426
Aanmelding Jeugd cursus	: A. van Klaveren	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-6561426
Eempoldertellingen	: N. Klippel	Ruthardlaan 12	1406 RS Bussum	035-6931041
Ledenadministratie	: F. Wilms-Schopman	J.C. Ritsemalaan 1	1241 AP Kortenhoef	035-6563020
Lezingen	: S.L. Visser	Nwe. 's-Gravelandseweg 53b	1406 NA Bussum	035-6920600
Promotie en Verkoop	: B. v.d. Brink	Klaver 1	1273 AJ Huizen	035-5258142
Roofvogelstudiegroep	: H. Sevink	Einder 31	3742 ZG Baarn	035-5421019
Vogelasiel Het Gooi	: F.F. van de Woord	Burg. J. Visserlaan 1	1411 BR Naarden	035-6945658
Vogelringstation Het Gooi	: B. van Poelgeest	Binnenhof 517	1412 LA Naarden	035-6940996
Waarnemingskaartjes inleveren	: H.P. Vos	Laan van S. van de Haare 15	1405 AR Bussum	035-6940793
Weidevogelbescherming Eempolders	: G.W. Bieshaar	Zevenenderdrift 16	1251 RC Laren	035-5311002
Wintervoeding Gooi en Vechtland	: J.F. Kuijer	Krekemeent 21	1218 EA Hilversum	035-6934871

Vogelwerkgroep On-Line:

Het Goois Vogelnet (Nieuws van de Vogelwerkgroep via e-mail)
Vogelwerkgroep op internet
Redactie Korhaan

Aanvragen via: Chans@worldonline.nl
<http://www.vwg-gooi-eo.nl>
w.j.a.hoefnagel@hccnet.nl
wduurland@hetnet.nl

Waarnemingskaartjes kunnen ook bij alle bestuursleden worden ingeleverd. Na overleg kunnen eveneens bij alle bestuursleden nieuwe kaartjes worden verkregen.

Voor ongelukken en/of problemen, welke ontstaan tijdens activiteiten van de Vogelwerkgroep aanvaardt de vereniging geen enkele aansprakelijkheid. Deelname geschiedt op vrijwillige basis.

Contributie: Voor leden f 35,- (minimaal), huisgenootleden f 12,50 (minimaal).
Bij voorkeur betalen aan het begin van het kalenderjaar met de van ons ontvangen acceptgirokaart.

Schenken:

Wilt u de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken eenmalig of vaker steunen met een gift, dan zijn deze giften (boven een drempel van waarschijnlijk f 1103,- en tot een maximum van 10% van uw onzuiver inkomen) aftrekbaar op de aangifte voor de inkomstenbelasting. Daarnaast kunt u in uw testament een zogenaamd legaat laten opnemen ten gunste van de vogelwerkgroep. Het is gewenst dit dan met uw notaris te bespreken.

Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november van elk kalenderjaar.

In verband met de afsluiting der boeken door de penningmeester worden declaraties voor gemaakte kosten uitsluitend gehonoreerd indien deze uiterlijk 31 december via de coördinator van de betreffende subgroep bij de penningmeester zijn ingediend.

"De Korhaan"
Uitgave Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.
Postbus 1028, 1200 BA Hilversum

PTT Post

Port betaald
Port payé
Pays-Bas